

บทที่ 5

สรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัย

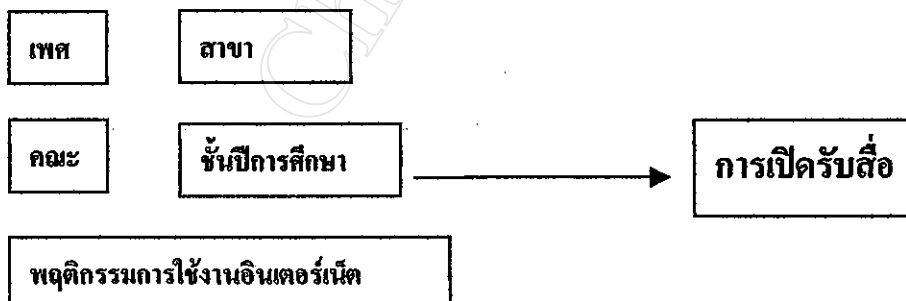
ในการศึกษางานวิจัยเรื่อง “ การเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทางอินเทอร์เน็ต ” ผู้วิจัยได้เก็บข้อมูลการวิจัย และวิเคราะห์ค่าที่ได้จากข้อมูล ในบทที่ 4 และในบทนี้จะเป็นการสรุปผลและอภิปรายผลการวิจัยที่ได้ โดยมีสมมุติฐานหลัก คือ

“ การใช้เว็บไซต์ (Web Site) ทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยมีตัวแปรที่ใช้วัดระดับการเรียนรู้ทางการเมือง 3 ตัว คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทักษะคิดทางการเมืองและการมีส่วนร่วมทางการเมือง(พฤติกรรมทางการเมือง) ”

โดยผู้วิจัยได้แยกทดสอบสมมุติฐานออกเป็นสมมุติฐานย่อย 3 ข้อ คือ

1. ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยการศึกษาเปรียบเทียบนักศึกษาผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ต ระหว่างกลุ่มที่เปิดดูข่าวสารทางการเมือง กับกลุ่มที่ไม่ได้เปิดดูข่าวสารทางการเมือง

2. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษา

3. ความคิดเห็นต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางในการเรียนรู้ข่าวสารทางการเมือง โดยการศึกษาทั้งฝ่ายผู้รับสาร (นักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) และผู้ส่งสาร (ผู้ให้บริการเว็บไซต์ทางการเมือง)

โดยผู้วิจัยจะแบ่งหัวข้อในการสรุป และอภิปรายผลเป็นข้อๆ ตามแนวความคิด (Concept) ที่เคยได้เสนอไว้แล้วในบทที่ 2 ดังนี้คือ

1. แนวคิดการเรียนรู้ทางการเมืองและการกล่อมเกลางานทางการเมือง
2. แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ
3. แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง

5.1 แนวคิดการเรียนรู้ทางการเมือง และการกล่อมเกลางานทางการเมือง

จากการทดสอบข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ SPSS นั้น ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยใช้ Cross-tab ในการเปรียบเทียบค่าคะแนนการเรียนรู้ทางการเมืองกับปัจจัยด้านต่างๆ คือ เพศ คณะ สาขาวิชา ชั้นปีการศึกษา ปริมาณเงินที่ได้รับต่อเดือน และพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเป็นตัวแปรต่างๆเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้ว โดยในส่วนของ การวัดค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองมีวิธีคำนวณ ดังนี้

กำหนดตัวแปร ระดับการเรียนรู้ทางการเมือง เป็น Int_Lear โดยเป็นการรวมค่าคะแนนในส่วนที่ 2 3 และ 4 คือ ค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจทางการเมือง (part2tal) กับค่าคะแนนทัศนคติทางการเมือง (part3) และค่าคะแนนการมีส่วนร่วมทางการเมือง (part4) โดยอาศัยเครื่องมือการ Compute Variable ในโปรแกรม SPSS ซึ่งจะได้อัตราคะแนนการเรียนรู้ทางการเมืองตั้งแต่ 0 – 100 คะแนน โดยสามารถสรุปและอภิปรายผลได้ดังต่อไปนี้

5.1.1. ค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

ในส่วนของ ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองการปกครองไทยปัจจุบัน มีประเด็นคำถามทั้งหมด 10 คำถาม คิดเป็น 10 คะแนน โดยผู้วิจัยแบ่งออกเป็น 2 หมวด คือ

1. ประเด็นความรู้ทั่วไป และกฎหมายรัฐธรรมนูญ
2. ประเด็นความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง

ซึ่งประเด็นทั้งสองนี้มีการทดสอบค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถามแล้ว ซึ่งสามารถบอกถึงระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองได้ในระดับหนึ่ง โดยผลการวิจัยสรุปได้ว่า นักศึกษามีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับต่ำ (ค่าคะแนนอยู่ระหว่าง 0 – 3 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 81.5) แสดงว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์ มีความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับต่ำ

โดยในประเด็นเกี่ยวกับความรู้ทั่วไป และกฎหมายรัฐธรรมนูญ มีจำนวน 1,502 ค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 50.7 และในประเด็นความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง มีจำนวน 1,455 ค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 49.2 ซึ่งไม่มีความแตกต่างกัน แสดงว่าในประเด็นทั้ง 2 นักศึกษามีความรู้พอกันในประเด็นความรู้ทั่วไป / กฎหมายรัฐธรรมนูญ และประเด็นความรู้เกี่ยวกับกฎหมายเลือกตั้ง

และผู้วิจัยยังได้ทำการศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบในประเภทของสื่อต่างๆ รวมทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตด้วย ว่ามีความสัมพันธ์กับคะแนนความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษาอย่างไร ซึ่งผู้วิจัยได้ผลสรุปดังนี้

ประเด็นคำถามที่ 1	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 79.1
ประเด็นคำถามที่ 2	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 100
ประเด็นคำถามที่ 3	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 77.8
ประเด็นคำถามที่ 4	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่อบุคคล	ร้อยละ 29.2
ประเด็นคำถามที่ 5	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับนิตยสารการเมือง	ร้อยละ 25.4
ประเด็นคำถามที่ 6	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่อบุคคล	ร้อยละ 32.2
ประเด็นคำถามที่ 7	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 90.8
ประเด็นคำถามที่ 8	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 54.0
ประเด็นคำถามที่ 9	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 20.9
ประเด็นคำถามที่ 10	มีค่าคะแนนความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบกับสื่ออินเทอร์เน็ต	ร้อยละ 36.1

จากผลการวิจัยอธิบายได้ว่าความสัมพันธ์ระหว่างค่าคำตอบของประเด็นคำถามกับสื่อประเภทต่าง ๆ นั้น สื่ออินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์มากที่สุด ในหลายๆประเด็นคำถาม ซึ่งแสดงให้เห็นว่า สื่ออินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพในการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่ผู้เปิดดู หรือเข้าไปค้นคว้าได้มากกว่าสื่อประเภทอื่นๆ เนื่องจากว่าคนที่ได้ความรู้มาจากสื่ออินเทอร์เน็ตจะตอบคำถามในประเด็นนั้นๆ ได้ถูกต้องมากกว่าการได้รับข่าวสารจากสื่ออื่นๆ

5.1.2. ค่าคะแนนทัศนคติทางการเมือง

ในส่วนของ ทัศนคติทางการเมืองไทยในปัจจุบันของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่สายสังคมศาสตร์ โดยผู้วิจัยได้แบ่งค่าทัศนคติออกเป็นส่วนๆ ดังนี้

1. ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
2. ทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง
3. ทัศนคติเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง
4. ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทางการเมือง

โดยสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้ คือ ค่าคะแนนทัศนคติของนักศึกษามีประเด็นคำถามทั้งหมด 15 ข้อคิดเป็น 75 คะแนน โดยใช้มาตราวัดแบบ Rating Scale ของ Likert โดยได้แบ่งออกเป็น 4 ส่วนข้างต้นแล้วนั้น จากผลการวิจัยนักศึกษามีระดับทัศนคติโดยเฉลี่ยสูงกว่า 53 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 89.9 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีทัศนคติทางการเมืองอยู่ในระดับสูงและจากการวิเคราะห์โดยแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ได้ค่าคะแนนทัศนคติดังตารางที่ 39

ตารางที่ 39 ค่าคะแนนทัศนคติทางการเมือง (แบ่งออกเป็น 4 ด้าน)

หมวด	ระดับทัศนคติ โดยเฉลี่ย	
ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้ง		
ข้อ 1 การเลือกตั้งในระดับมหาวิทยาลัยจะเป็นการพัฒนาและสร้างพื้นฐานที่ดีต่อการเมืองไทยให้กับนักศึกษา	5	4.0
ข้อ 2 การลดอายุของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งจากอายุ 20 ปีมาเป็น 18 ปี จะเป็นการช่วยลดการซื้อเสียงลงด้วย	3	
ข้อ 3 ควรมีการเลือกตั้งโดยตรงในทุกๆระดับ เช่น นายกรัฐมนตรี นายกเทศมนตรี เพื่อจะได้มีความเป็นประชาธิปไตยในการปกครองมากขึ้น	4	
ข้อ 4 การเลือกตั้งเป็นช่องทางหนึ่งที่จะได้มาซึ่งตัวแทนของประชาชนอย่างแท้จริง	4	
ข้อ 5 การเลือกตั้งในทุกๆระดับ จะสามารถทำให้ประเทศไทยพัฒนาความเป็นประชาธิปไตยได้	3	
ข้อ 6 การเลือกตั้งที่ไม่โปร่งใส จะส่งผลให้ประเทศไม่เจริญก้าวหน้า	5	

หมวด	ระดับทัศนคติ โดยเฉลี่ย	
ทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมทางการเมือง		
ข้อ 8 การที่นักศึกษาไม่เห็นด้วยกับการบริหารงานของรัฐบาล ย่อมสามารถแสดงออกซึ่งความไม่เห็นด้วยในทางการเมืองได้	4	4.2
ข้อ 9 การจัดทำประชาพิจารณ์ในโครงการต่างๆเป็นการแสดงออกซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางหนึ่งด้วย	4	
ข้อ 10 การเดินขบวน การเสนอข้อเรียกร้อง การประท้วง สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นการแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมือง	4	
ข้อ 11 การมีสิทธิเสรีภาพในการวิพากษ์วิจารณ์การทำงานของรัฐบาลเป็นหลักพื้นฐานของประชาธิปไตย	4	
ข้อ 12 การไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นวิธีการมีส่วนร่วมทางการเมืองอีกทางหนึ่งในระบอบประชาธิปไตย	5	
ทัศนคติเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง		
ข้อ 7 การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองจากช่องทางที่ทันสมัย มีความจำเป็นมากในสังคมไทยปัจจุบัน	5	5.0
ทัศนคติเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปทางการเมือง		
ข้อ 13 การปกครองระบอบประชาธิปไตยจะสามารถทำให้ประเทศเจริญก้าวหน้าได้	4	3.6
ข้อ 14 ตลอดระยะเวลา 61 ปีของประชาธิปไตยไทย กลุ่มที่เป็นอุปสรรคขัดขวางการพัฒนาของประชาธิปไตยมากที่สุดคือ ข้าราชการ	3	
ข้อ 15 สส.ทุกคนมีหน้าที่ตรวจสอบการทำงานของรัฐบาล ไม่จำเป็นต้องเป็นหน้าที่ของ สส. ที่อยู่ฝ่ายค้านเพียงกลุ่มเดียว	4	

จากตารางที่ 39 แสดงให้เห็นถึงทัศนคติทางการเมืองของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์ว่าอยู่ในระดับสูง คือ มีค่าทัศนคติอยู่ในระดับ 3 – 5 โดยค่าทัศนคติในแต่ละประเด็นเกี่ยวกับการเมืองของนักศึกษามีดังนี้ คือ

1. ทัศนคติเกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น นักศึกษามีระดับค่าทัศนคติโดยเฉลี่ยในระดับ 4.0 (เห็นด้วย) ซึ่งแสดงว่านักศึกษาเห็นว่าการเลือกตั้งในระบอบประชาธิปไตยยังมีความจำเป็นอย่างมาก และการเพิ่มข้อกำหนดทางกฎหมายก็มีส่วนที่จะทำให้เกิดการคัดเลือก คัดสรร บุคคลที่จะเข้ามาเป็นตัวแทนประชาชนมีความโปร่งใสมากขึ้น ทั้งยังช่วยจัดการซื้อเสียงได้ในส่วนหนึ่งด้วย

2. ทัศนคติเกี่ยวกับการมีส่วนร่วม นั้น นักศึกษามีระดับค่าทัศนคติโดยเฉลี่ยในระดับ 4.2 (เห็นด้วย) ซึ่งแสดงว่านักศึกษาเห็นว่าการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองไม่ว่าจะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์การทำงาน การสนับสนุนการทำงาน การเดินขบวนเรียกร้อง หรือการจัดเวทีประชาพิจารณ์ทั้งหลายเหล่านี้ล้วนเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองทั้งสิ้น

3. ทักษะเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองนั้น นักศึกษามีระดับค่าทัศนคติโดยเฉลี่ยในระดับ 5.0 (เห็นด้วยอย่างยิ่ง) แสดงว่านักศึกษาให้ความสำคัญกับการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองมาก และเห็นว่าช่องทางที่ทันสมัยนั้นมีความจำเป็นอย่างมากในสังคมไทยปัจจุบัน

4. ทักษะเกี่ยวกับเรื่องทั่วไปนั้น นักศึกษามีระดับค่าทัศนคติโดยเฉลี่ยในระดับ 3.6 (ไม่แน่ใจ) แสดงว่านักศึกษายังไม่ค่อยแน่ใจในประเด็นต่างๆอยู่ แต่มีแนวโน้มที่จะเห็นด้วยกับประเด็นเหล่านั้นไม่ว่าจะเป็นเรื่องการปกครองระบอบประชาธิปไตยจะสามารถทำให้ประเทศเจริญได้เนื่องจากเท่าที่ผ่านมา 61 ปี ยังไม่สามารถที่จะเห็นพัฒนาการของประชาธิปไตยในประเทศไทยได้มากนัก และนักศึกษายังเห็นว่ามียุทธศาสตร์ในการพัฒนาประชาธิปไตย ตลอดจน นศ. ยังเห็นว่า กระบวนการตรวจสอบการทำงานของรัฐบาลนั้น ไม่ใช่เฉพาะการทำงานของฝ่ายค้านเพียงฝ่ายเดียว แต่จะต้องเป็นกิจกรรมที่ทุกคนในสังคมต้องเข้ามาทำด้วย

5.1.3. การมีส่วนร่วมทางการเมือง

ในส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง ทางอินเทอร์เน็ต ของนักศึกษา ใน 15 ประเด็น โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมสูง กลาง และต่ำ ซึ่งจากผลการวิจัยสามารถเรียงลำดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ตที่นักศึกษาทำจากมากไปน้อย ได้ดังนี้

1. เข้าไปอ่านหนังสือพิมพ์ อ่านข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองทางอินเทอร์เน็ต (54.5%)
2. เคยเห็นเว็บไซต์เกี่ยวกับการเมืองทางอินเทอร์เน็ต (49.7%)
3. สื่อทางอินเทอร์เน็ตมีผล หรืออิทธิพลที่ทำให้ให้นักศึกษาออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งครั้งที่ผ่านมา / เลือกตั้ง สว. (14.2%)
4. ติดตามการทำงานของรัฐบาลผ่านทางเว็บไซต์ทางการเมือง (12.3%)
5. เคยใช้สื่อทางอินเทอร์เน็ตในการวิจารณ์การทำงานของรัฐบาล (10.1%)
6. เคยเข้าร่วมสนทนาในประเด็นการเมืองในหัวข้อต่างๆที่ทางเว็บไซต์จัดขึ้น (06.7%)
7. เคยชักชวนคนที่เล่นอินเทอร์เน็ตให้รู้จักเว็บไซต์ทางการเมือง (06.2%)
8. เคยเข้าไปเสนอความคิดเห็นหรือนโยบายกับทางเว็บไซต์ของพรรคการเมือง (05.8%)
9. เคยเข้าไปตรวจสอบรายชื่อผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งทางอินเทอร์เน็ต (05.4%)
10. เคยเข้าไปในเว็บไซต์เกี่ยวกับการเมืองเพื่อพูดคุยในประเด็นทางการเมืองไทยปัจจุบันกับทางเว็บไซต์นั้นๆ (04.2%)
11. เคยเข้าไปร่วมสนทนาในห้อง ราชดำเนิน ในเว็บไซต์พันทิพย์ (03.8%)
12. เคยตั้งกลุ่ม หรือร่วมสนทนาด้านทางอินเทอร์เน็ตในประเด็นทางการเมือง (03.2%)
13. เคยเข้าเป็นสมาชิกเว็บไซต์การเมือง เช่น Thaipolitic , สายตรงนายกฯ (03.0%)
14. เคยสมัครเป็นสมาชิกพรรคการเมืองทางอินเทอร์เน็ต (01.6%)
15. เคยบริจาคเงินช่วยเหลือพรรคการเมืองผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต (00.0%)

ตารางที่ 40 ค่าคะแนนทัศนคติทางการเมือง (แบ่งออกเป็น 3 ระดับ)

ระดับ		จำนวน	ร้อยละ(%)
ระดับต่ำ	(Level 1)	802	70.91
ระดับปานกลาง	(Level 2)	175	15.47
ระดับสูง	(Level 3)	154	13.62

ในเรื่องการมีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาทางอินเทอร์เน็ต มีประเด็นคำถามทั้งหมด 15 ข้อ คิดเป็น 15 คะแนน โดยแบ่งออกเป็น 3 ระดับ ซึ่งจากผลการวิจัย ค่าระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ตของนักศึกษาอยู่ในระดับต่ำ (Level 1) ซึ่งคิดเป็น 70.91 % แสดงให้เห็นว่า นักศึกษายังไม่ค่อยเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมือง ผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต มากนัก โดยส่วนใหญ่ นักศึกษาจะเข้ามาอ่านหนังสือพิมพ์หรือนิตยสารทางการเมืองทางเว็บไซต์แต่ก็มีนักศึกษาบางคนที่ได้รับอิทธิพลจากสื่ออินเทอร์เน็ตที่ส่งผลให้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาครั้งที่ผ่าน มา และยังใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการวิพากษ์วิจารณ์ และติดตามการปฏิบัติงานของรัฐบาลอีกด้วย ซึ่ง นับเป็นแนวทางที่ดีที่จะช่วยให้เกิดการมีส่วนร่วมทางการเมืองผ่านช่องทางที่ทันสมัยในอนาคตได้ ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่า หากได้มีการพัฒนาช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตให้เป็นที่แพร่หลาย มีการ ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้เกี่ยวกับการใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ต โดยการร่วมมือทั้งภาครัฐและเอกชน แล้ว จะมีคนเข้ามาใช้งานผ่านสื่ออินเทอร์เน็ตในด้านการเมืองเพิ่มมากขึ้น ดังเช่น นักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์ ที่ได้เริ่มมีการเข้ามาใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการมีส่วนร่วม และแสดงออกในพฤติกรรมทางการเมืองต่างๆ ข้างต้น ซึ่งผู้วิจัยเห็นว่านักศึกษาส่วนใหญ่มีความ พร้อมที่จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง แต่ที่ผลการวิจัยออกมาพบว่ามีระดับ การมีส่วนร่วมอยู่ในระดับต่ำ อาจเป็นเพราะนักศึกษายังไม่ทราบว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมีความสามารถ ทางการเมือง เป็นเครื่องมือที่จะเชื่อมต่อการมีปฏิสัมพันธ์ทางการเมืองได้อย่างไร

5.1.4. ค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองเปรียบเทียบกับเพศ

มีค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ระหว่าง 34 – 66 คะแนน แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามี ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองอยู่ในระดับปานกลาง แต่หากดูค่าคะแนนระดับการเรียนรู้ทางการเมือง ในระดับสูง (คะแนนตั้งแต่ 60 คะแนนขึ้นไป) แล้ว เพศหญิงจะมีค่าคะแนนระดับการเรียนรู้ที่ สูงกว่า คิดเป็นร้อยละ 55.9 ในขณะที่เพศชายมีค่าคะแนนคิดเป็นร้อยละ 44.1 แสดงให้เห็นว่า เพศ หญิงมีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองมากกว่าเพศชาย และค่าที่ได้จากการทดสอบค่า Chi-Square มี

ค่าความเชื่อมั่นและยอมรับได้ 99.50% (Sig. = 0.005) แสดงว่าเพศมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษา ดังตารางที่ 41

ตารางที่ 41 ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองเปรียบเทียบกับเพศ

		ระดับการเรียนรู้ทางการเมือง แบบจัดช่วง			รวม
		ต่ำกว่า	ระหว่าง	สูงกว่า	
		34 คะแนน	34 – 66 คะแนน	66 คะแนน	
เพศ	ชาย	8	158	82	248
		80.0%	36.7%	44.1%	39.6%
	หญิง	2	272	104	378
		20.0%	63.3%	55.9%	60.4%

Sig. = 0.005

5.1.5. ค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองเปรียบเทียบกับคณะ

ผู้วิจัยได้แบ่งคณะออกเป็น 5 คณะวิชาตามสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์ คณะบริหารธุรกิจ คณะศึกษาศาสตร์ คณะเศรษฐศาสตร์ และคณะสังคมศาสตร์ โดยจากผลการวิจัยปรากฏว่า มีค่าคะแนนอยู่ที่ 34 - 66 โดย คณะสังคมศาสตร์มีค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองสูงสุด (29.3%) รองลงมาเป็นคณะมนุษยศาสตร์ (23.9%) โดยมีค่าความเชื่อมั่นและยอมรับได้ 99.70% (Sig. = 0.003) แสดงว่าปัจจัยทางคณะมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมือง โดยคณะที่มีลักษณะของวิชาที่สอน หรือสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการให้การเรียนรู้ทางการเมืองแก่นักศึกษา จะทำให้นักศึกษามีระดับการเรียนรู้ที่สูงขึ้น ดังที่ กนลา สุขพานิช-จันทร์ปราบ ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ทางการเมืองว่าเป็นกระบวนการถ่ายทอด ทักษะคติทางการเมือง และแนวปฏิบัติ กิจกรรมทางการเมืองที่สอดคล้องกับค่านิยม และวัฒนธรรมทางการเมืองของสังคมนั้นๆ ซึ่งลักษณะดังกล่าวสอดคล้องกับลักษณะทางสังคมของนักศึกษาที่อยู่ในคณะสังคมศาสตร์ที่ได้ไปถูกฝังเรื่องของการเมือง ทั้งจากหลักสูตรการเรียน สภาพแวดล้อมทางสังคม กลุ่มเพื่อน สื่อ(หนังสือ, ตำราเรียน) ทำให้นักศึกษาที่อยู่ในคณะสังคมศาสตร์ถูกหล่อหลอมให้มีทัศนคติ และแนวปฏิบัติในกิจกรรมทางการเมือง ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัย ดังนั้นสรุปได้ว่าลักษณะสภาพทางสังคม กลุ่มมีความสัมพันธ์กับค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองด้วยดังตารางที่ 42

ตารางที่ 42 ระดับการเรียนรู้ทางการเมืองเปรียบเทียบกับคณะ

		ระดับการเรียนรู้ทางการเมือง แบบจัดช่วง			รวม
		ต่ำกว่า	ระหว่าง	สูงกว่า	
		34 คะแนน	34 – 66 คะแนน	66 คะแนน	
คณะ	มนุษยศาสตร์	-	144 33.6%	44 23.9%	188 30.0%
	บริหารธุรกิจ	3 21.4%	61 14.3%	31 16.8%	95 15.2%
	ศึกษาศาสตร์	7 50.0%	121 28.3%	41 22.3%	169 27.0%
	เศรษฐศาสตร์	-	31 7.2%	14 7.6%	45 7.2%
	สังคมศาสตร์	4 28.6%	71 16.6%	54 29.3%	129 20.6%

Sig. = 0.003

5.1.6. ค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองเปรียบเทียบกับสาขาวิชา

ในส่วนของสาขาวิชานั้น มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 98.1% (Sig. = 0.019) แสดงว่าสาขาวิชา มีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษา โดยสาขาวิชาที่มีระดับความรู้ทางการเมืองในระดับสูง คือ สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ได้แก่ รัฐประศาสนศาสตร์ (55.6%) และรัฐศาสตร์ (46.7%) ดังนั้นจะเห็นว่า ปัจจัยทางสาขาวิชากับการเรียนรู้ทางการเมืองสอดคล้องกับแนวความคิดของ กนลา สุขพานิช-จันทร์ปราบ เช่นเดียวกับปัจจัยคณะ

ดังนั้นแสดงว่าทั้งคณะและสาขาวิชาต่างมีความสัมพันธ์กับการเรียนรู้ทางการเมือง โดยมีลักษณะที่แสดงได้จากผลการวิจัย คือ ความสัมพันธ์ของการเรียนรู้ทางการเมืองกับคณะและสาขาวิชาที่มีค่าสูงคือคณะและสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ซึ่งจากแนวคิดเรื่องการเรียนรู้ทางการเมือง จะเห็นว่าหน่วยการเรียนรู้ที่สำคัญคือ สถาบัน กลุ่ม คณะ ที่เป็นหน่วยในการกล่อมเกลาให้นักศึกษามีการเรียนรู้ที่แตกต่างกันกล่าวคือ คณะและสาขาวิชาที่มีความใกล้เคียงหรือลักษณะวิชาสอนเกี่ยวกับการเมือง จะมีค่าระดับการเรียนรู้ที่มากกว่าคณะที่มีลักษณะวิชาสอนที่ไกลจากการเมืองถึงแม้ว่าจะเป็นคณะทางสังคมศาสตร์-มนุษยศาสตร์เหมือนกันแต่ลักษณะทางสังคมของแต่ละคณะ หลักสูตรการสอนที่เน้นเรื่องการเมืองที่แตกต่างกัน เนื้อหาการสอนทางการเมืองที่ไม่เหมือนกันนั้นสามารถ

ทำให้นักศึกษามีลักษณะแตกต่างกันในระดับการเรียนรู้ทางการเมืองด้วย ดังนั้นลักษณะของสถาบัน (กลุ่ม คณะ) จึงมีอิทธิพลต่อการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักศึกษา

5.1.7. ค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองเปรียบเทียบกับระดับชั้นปีการศึกษา

และปริมาณเงินที่ใช้ต่อเดือน

ปัจจัยในเรื่องระดับชั้นปีการศึกษา นักศึกษาส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นปีที่ 4 คิดเป็นร้อยละ 31.3 โดยชั้นปีที่มีความรู้ทางการเมืองในระดับสูงคือ ชั้นปีที่ 4 รองลงมาเป็นนักศึกษาในระดับชั้นปีที่ 3 (30.0%) แต่ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างชั้นปีการศึกษากับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ($\text{Sig.} = 0.820$)

สำหรับปัจจัยด้านจำนวนเงินเดือน (ปริมาณเงินที่ใช้ต่อเดือน) นั้น จากข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ ปริมาณเงินที่นักศึกษาใช้ต่อเดือนโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษาได้รับเงินใช้ต่อเดือนระหว่าง 2,800 ถึง 4,500 บาท คิดเป็นร้อยละ 52.7 แต่ในการหาความสัมพันธ์ระหว่างเงินเดือนกับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน ($\text{Sig.} = 0.086$)

จากผลที่ได้ทั้งชั้นปีการศึกษา และเงินเดือนนั้นไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองแสดงว่าปัจจัยทางชั้นปีและปริมาณเงิน (เงินเดือน) ไม่มีความจำเป็นในเรื่องการกล่อมเกลาทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์

5.2 แนวคิดเกี่ยวกับการเปิดรับสื่อ

แนวคิดของ ระวีวรรณ ประกอบผล ซึ่งได้พูดถึงการเปิดรับสื่อว่ามีสาเหตุ 3 ประการ คือ

1. เป็นเงื่อนไขอันจำเป็นสำหรับผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ทางการเมือง
2. เป็นรูปแบบที่จะเกิดขึ้นในช่วงก่อนวัยผู้ใหญ่ และเป็นไปได้มากที่จะดำรงอยู่ต่อไป
3. เป็นกฎเกณฑ์อย่างหนึ่งของการจัดกลาทางการเมือง และเป็นดัชนีอันหนึ่งที่จะชี้ให้เห็นถึงการเข้ามาเกี่ยวข้องกับการเมืองในระยะต่อไปด้วย

และจากการทดสอบข้อมูลโดยใช้โปรแกรมการวิเคราะห์ SPSS ผู้วิจัยได้ทำการทดสอบโดยใช้ Cross-tab ในการเปรียบเทียบนักศึกษาผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในการเปิดดูข่าวสารทางการเมืองกับปัจจัยด้านต่างๆ คือ เพศ คณะ สาขาวิชา ชั้นปีการศึกษา ปริมาณเงินที่ได้รับต่อเดือน และพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต โดยได้กำหนดเป็นตัวแปรต่างๆเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าวแล้ว และในส่วนของการแปรข้อมูลนักศึกษาที่เปิดดูข่าวสารการเมืองมีวิธีการคำนวณดังนี้

กำหนดตัวแปร นักศึกษาที่เปิดดูข่าวสารทางการเมือง เป็น Inter_pol โดยได้รวมค่าคะแนน ในประเด็นที่นักศึกษาเข้ามาใช้งานเกี่ยวกับการเมืองทางสื่ออินเทอร์เน็ต โดยการใช้การ Compute Variable ในโปรแกรม SPSS ซึ่งได้รวมตัวแปรดังนี้คือ It8_14, It8_15, It8_16, It8_35 และ It8_37 แล้วทำการ Recode Variable ใหม่เป็น Inter_pol1 โดยได้กำหนดค่าคะแนน 0 เป็น “0” และค่า คะแนน 1 – 5 เป็น “1” โดยที่ “0” หมายถึงไม่ได้เปิดดูข่าวสารทางการเมือง และ “1” หมายถึงได้ เปิดดูข่าวสารทางการเมือง ซึ่งสามารถอภิปรายผลการวิจัยได้ดังนี้

5.2.1. การเปิดรับข่าวสารทางการเมือง กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษา

สมมุติฐานย่อยข้อ 1

H_0 = นักศึกษาที่เปิดดูข่าวสารการเมือง กับนักศึกษาที่ไม่ได้เปิดดูข่าวสารการเมือง
มีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองที่ไม่แตกต่างกัน

H_p = นักศึกษาที่เปิดดูข่าวสารการเมืองจะมีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองที่สูงกว่า
นักศึกษาที่ไม่ได้เปิดดูข่าวสารการเมือง

จากการทดสอบสมมุติฐานด้วย ANOVA Test นั้น ค่าระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนัก ศึกษา สายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยเปรียบเทียบระหว่าง นักศึกษาที่เปิดดูข่า วสารทางการเมือง กับนักศึกษาที่ไม่ได้เปิดดูข่าวสารทางการเมือง ผลการทดสอบพบว่ายอมรับค่า H_p ที่ว่านักศึกษาที่เปิดดูข่าวสารทางการเมืองจะมีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองที่สูงกว่านักศึกษาที่ ไม่ได้เปิดดูข่าวสารทางการเมือง เนื่องจากมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 100.00 (Sig. = 0.000) แสดงว่า การเปิดรับข่าวสารทางการเมืองมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาโดยที่ นักศึกษาที่ใช้อินเทอร์เน็ตในด้านการเมืองหรือเปิดดูข่าวสารเกี่ยวกับการเมืองจะมีระดับของการ เรียนรู้ทางการเมืองซึ่งประกอบด้วย ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง ทักษะคิดทางการเมือง และ พฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่สูงกว่านักศึกษาที่ไม่ได้เปิดรับข่าวสารการเมืองจากสื่อ อินเทอร์เน็ต

ดังนั้น สื่อหรือช่องทางอินเทอร์เน็ตจึงนับเป็นช่องทางในการเรียนรู้ทางการเมืองได้อีกช่อง ทางหนึ่งด้วย และหากมีการพัฒนาช่องทางอินเทอร์เน็ตให้มีประสิทธิภาพมากและขยายข้อมูล เกี่ยวกับการเมืองเข้าสู่ระบบมากขึ้นก็จะเป็นประโยชน์อย่างมากต่อการให้ความรู้ทางการเมือง สร้างทัศนคติที่ดี รวมไปถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองไม่ว่าจะผ่านช่องทาง อินเทอร์เน็ต หรือช่องทางอื่นๆ

5.2.2. เปรียบเทียบการเปิดรับสื่อกับปัจจัยด้านต่างๆ

สมมุติฐานย่อยข้อ 2

H_0 = เพศ คณะ สาขาวิชา ชั้นปีการศึกษา และพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต
ไม่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อการเมือง

H_p = เพศ คณะ สาขาวิชา ชั้นปีการศึกษา และพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ต
มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อการเมือง

การทดสอบค่า H_p จากการวิเคราะห์ Crosstap หาค่า Chi - square (χ^2) ปรากฏว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อทางอินเทอร์เน็ตคือ ปัจจัยทางคณะสังคมศาสตร์และสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์เท่านั้น โดยปัจจัยในเรื่องเพศ ชั้นปีการศึกษา และพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตจะปฏิเสธ H_p และยอมรับ H_0 ส่วนปัจจัยทางคณะและสาขานั้นยอมรับ H_p และปฏิเสธ H_0 ในเฉพาะคณะ และสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์เท่านั้น

จากพฤติกรรมในการเปิดรับสื่อ การที่นักศึกษาที่เปิดรับสื่อทางการเมืองมีจำนวนน้อยกว่านักศึกษาที่เปิดดูข่าวสารด้านอื่นๆ แสดงว่านักศึกษายังให้ความสนใจในการเข้ามาใช้ช่องทางอินเทอร์เน็ตในลักษณะของการใช้งานด้านการเมืองน้อย โดยจากแนวความคิดในเรื่องพฤติกรรมการเปิดรับสื่อนั้น กล่าวว่า การที่บุคคลจะเข้ามารับสื่อใดนั้น ก็เพราะว่าสื่อนั้นเป็นเงื่อนไขอันจำเป็นสำหรับผลกระทบโดยตรงต่อการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งจากลักษณะดังกล่าวชี้ให้เห็นว่านักศึกษายังไม่เห็นความสำคัญ ความจำเป็น หรือเห็นว่าสื่อนั้นยังไม่มีผลกระทบต่อนตนเอง ดังนั้นจึงส่งผลให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานทางด้านการเมืองน้อย และในส่วนของการเข้ามาใช้งานด้านการเมืองของนักศึกษาก็จะเป็นกิจกรรมที่กระทบต่อนตนเองก่อนเป็นอันดับแรก คือ 1) การทำรายงาน 2) การพูดคุยกับเพื่อน 3) การเพิ่มเติมความรู้ของตนเอง 4) เพื่อทราบความเคลื่อนไหวทางการเมือง และ 5) เพื่อใช้ในการตอบคำถามในชั้นเรียน ซึ่งลักษณะของกิจกรรมดังกล่าวเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวกับตนเองก่อนทั้งสิ้น ดังนั้นจึงเป็นไปตามแนวความคิดที่กล่าวมาข้างต้น

ในส่วนของระยะเวลาในการใช้งานอินเทอร์เน็ต นับเป็นส่วนหนึ่งที่ทำให้นักศึกษามีโอกาสที่จะได้รับการกล่อมเกลาทางการเมือง / การเรียนรู้ทางการเมืองได้อีกทางหนึ่ง จากงานวิจัยพบว่านักศึกษาทั้ง 5 คณะ ได้ใช้งานอินเทอร์เน็ตในระดับสูงมาก กล่าวคือใน 1 เดือน มีปริมาณการใช้งานอินเทอร์เน็ตประมาณคนละ 10 - 30 ครั้งต่อคน และโดยเฉลี่ยแล้วการใช้งานอินเทอร์เน็ตในแต่ละครั้งประมาณคนละ 2 ชั่วโมงต่อครั้งซึ่งจากลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ตดังกล่าวถือว่าเป็นการใช้งานที่สูงมาก

ดังนั้นหากนักศึกษาเข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ตและเปิดรับข่าวสารทางการเมืองก็จะทำให้นักศึกษาได้รับความรู้ทางการเมืองในปริมาณมากด้วยเช่นกัน แต่จากงานวิจัยผลการทดลองที่ได้นั้น ถึงแม้ว่า นักศึกษาจะเข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ตในระยะเวลาที่นาน หรือปริมาณที่มาก แต่ส่วนใหญ่ นักศึกษาจะเข้ามาใช้งานในด้านความบันเทิง และการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนฝูง มากกว่าที่จะเข้ามาใช้งานในการเมือง ซึ่งจุดนี้ทำให้ช่องทางอินเทอร์เน็ตไม่ได้ช่วยในกระบวนการกล่อมเกลามากเท่าที่ควรแต่สำหรับนักศึกษาที่เข้ามาใช้งานด้านการเมืองจะได้รับกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองด้วย

ในการทดสอบสมมุติฐานย่อยข้อ 2 (ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตของนักศึกษา) ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการเปิดรับสื่อ คือ คณะ และสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ แสดงให้เห็นว่า ปัจจัยในการเปิดรับสื่อของนักศึกษา ทางคณะนั้น มีส่วนที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ตในการใช้งานด้านการเมืองแตกต่างกัน โดยเฉพาะสาขาทางคณะสังคมศาสตร์ มีการเปิดรับสื่อ/ข่าวสารการเมืองมากกว่าสาขาอื่นๆ เพราะฉะนั้นนักศึกษาจากคณะสังคมศาสตร์มีภาวะของการสนใจข่าวสารทางการเมืองที่สูงกว่า จึงเป็นผลให้นักศึกษาจากคณะสังคมศาสตร์เข้ามาใช้งานในการเมืองมากกว่า และจากหลักสูตรการเรียนการสอนที่สอนเกี่ยวกับสังคมและการเมืองก็มีส่วนด้วยทางหนึ่ง อีกทั้งสภาวะแวดล้อมทางสังคมในการศึกษาของนักศึกษาที่ต้องให้ความสนใจกับข่าวสารบ้านเมืองตลอดเวลา จึงเป็นผลทำให้ นักศึกษาจากคณะและสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์มีความสัมพันธ์กับการเปิดดูข่าวสาร

5.3 แนวคิดเกี่ยวกับการสื่อสารทางการเมือง

ช่องทางอินเทอร์เน็ตนับเป็นช่องทางที่มีความสำคัญในปัจจุบัน จากผลการวิจัยในส่วนของการเรียนรู้ทางการเมือง (ค่าคะแนน) ที่ได้วิจัยกับนักศึกษานั้น ทำให้ทราบว่า สื่อที่มีประสิทธิภาพในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง ที่มีประสิทธิภาพมากที่สุด คือ สื่ออินเทอร์เน็ต โดยเปรียบเทียบกับสื่อเดิมอย่างสื่อวิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ชั้เรียน นิตยสารการเมือง และสื่อบุคคล ซึ่งสื่ออินเทอร์เน็ตกลับแสดงศักยภาพในการให้ความรู้ทางการเมืองที่สูงมากกว่าสื่ออื่นในประเด็นความรู้ทางการเมืองต่างๆอย่างชัดเจน ซึ่งแสดงให้เห็นทราบถึงคุณลักษณะที่สำคัญของสื่ออินเทอร์เน็ตที่สามารถเป็นช่องทางหรือหน่วยในการเรียนรู้ทางการเมืองในสังคมไทยปัจจุบันได้

สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถแสดงให้เห็นบทบาทของสื่อมวลชนในฐานะเครื่องมือทางการเมืองต่างๆได้ดี ไม่ว่าจะเป็นการถ่ายทอดข่าวสารและความรู้ทางการเมือง การจัดระเบียบวาระโดยการนำเสนอหัวข้ออภิปรายในWebbord และประเด็นทางการเมืองที่น่าสนใจในเว็บไซต์เพื่อให้ผู้ใช้

งานเข้ามาแสดงและเสนอแนะความคิดเห็นในประเด็นนั้นๆ ได้ สุดท้ายอินเทอร์เน็ตยังคงเป็นสื่อที่เผยแพร่และปลูกฝังความเชื่อทางการเมือง กับทั้งยังเป็นสื่อที่สามารถช่วยให้ผู้เข้ามาใช้งานมีพัฒนาการทางการเมืองอีกด้วย ดังจะเห็นได้จากผลการวิจัยในส่วนของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต ที่นักศึกษาเข้ามาใช้งานแม้จะยังอยู่ในระดับต่ำ แต่ในอนาคตเมื่อสื่อได้รับการพัฒนาและแพร่หลาย (ในการใช้งานด้านการเมือง) แล้ว อินเทอร์เน็ตจะมีอิทธิพลในการพัฒนาทางการเมืองได้ ดังจะเห็นได้จากผลการวิเคราะห์สมมุติฐานย่อยข้อแรก ที่ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตที่ได้เปิดดูข่าวสารการเมือง มีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมืองด้วย โดยในประเด็นการมีส่วนร่วมนั้นพบว่าในประเด็นที่ 13 (สื่ออินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลทำให้นักศึกษาออกไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา) นั้น นักศึกษาได้ทำเป็นอันดับที่ 3 ในการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ต แสดงให้เห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตมีอิทธิพลต่อการมีพฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษาด้วยในปัจจุบันนี้

แต่บทบาทของสื่ออินเทอร์เน็ต จะแสดงผลเป็นบวกหรือลบอย่างไรนั้น ก็ขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นๆประกอบด้วย เพราะสื่อมวลชนก็เป็นเพียงเครื่องสนับสนุนผลักดันในฐานะตัวเร่งทางสังคมเท่านั้น สื่อมวลชนเป็นเพียงส่วนเชื่อมกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาให้แสดงออกซึ่งพฤติกรรมต่างๆ ทางการเมืองอันสอดคล้องกับค่าความรู้ แนวคิด ที่นักศึกษาผู้นั้นได้ผ่านกระบวนการกล่อมเกลามาแล้วเท่านั้นเอง

โดยจากการวิจัยผู้วิจัยได้สอบถามถึงประเด็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา เพื่อศึกษาว่านักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์ เข้ามาใช้สื่อ หรือช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตอย่างไร มีสาเหตุใดที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้งาน และส่วนใหญ่นักศึกษาได้ใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตในด้านใดบ้าง โดยสามารถแบ่งอภิปรายได้ดังต่อไปนี้ คือ

1. สาเหตุูงใจที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ต

โดยสาเหตุอันดับหนึ่งคือ ความสะดวกสบายในการใช้งาน กล่าวคือ การใช้งานอินเทอร์เน็ตในปัจจุบันนั้น ง่ายเพียงแค่ว่าเรามีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อบริการอินเทอร์เน็ต เราก็สามารถที่จะเข้ามาดูข่าวสาร และใช้งานติดต่อ ระหว่างกันได้ทั่วโลก ง่ายเพียงปลายนิ้วสัมผัส ซึ่งการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตที่ง่ายนี้เอง ทำให้อินเทอร์เน็ตได้รับความนิยมในเวลาเพียงไม่นาน ส่วนสาเหตุรองลงมาคือ ผู้ใช้งานมีความสนใจในเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยกลุ่มนักศึกษาซึ่งเป็นกลุ่มที่มีแนวโน้มในการให้ความสนใจในสิ่งใหม่ๆเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว จึงเป็นการง่ายที่จะเข้ามาเรียนรู้ และใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ต อีกทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อที่ทันสมัยที่สุดในปัจจุบัน รวมทั้งมีความรวดเร็ว ประหยัดเงินในการใช้งาน จึงเป็นเหตุผลที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ตได้อีกทางหนึ่ง และสาเหตุูงใจสุดท้ายที่ทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานคือ สมัยนิยม

2. ด้านการเข้ามาใช้งานทางช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต

ผู้วิจัยแยกลักษณะการใช้งานผ่านทางสื่ออินเทอร์เน็ตเป็น 3 ลักษณะ คือ 1) ด้านความรู้ 2) ด้านความบันเทิง และ 3) ด้านการติดต่อสื่อสาร ซึ่งจากผลการวิจัย นักศึกษาเข้ามาใช้งานในลักษณะที่ไม่แตกต่างกัน ในการวิจัยผู้วิจัยได้แยกย่อยลักษณะของการใช้งานทั้ง 3 ด้าน ออกเป็นลักษณะการใช้งานในแต่ละด้านดังนี้

2.1 ด้านความรู้ แยกได้ 6 ลักษณะการใช้งาน คือ

2.1.1 การค้นหาข้อมูลทั่วไปทางอินเทอร์เน็ต	(34.0 %)
2.1.2 การอ่านข้อมูลข่าวสารทั่วไปจาก Homepage ต่างๆ	(29.1 %)
2.1.3 การอ่านข่าวสารทั่วไปทางหนังสือพิมพ์ออนไลน์	(13.8 %)
2.1.4 การอ่านข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์	(05.5 %)
2.1.5 การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับการเมือง	(04.3 %)
2.1.6 การค้นหาข้อมูลเกี่ยวกับหน่วยงานราชการต่างๆ	(10.2 %)

2.2 ด้านความบันเทิง แยกได้ 8 ลักษณะการใช้งาน คือ

2.2.1 ดูรูปภาพ	(23.1 %)
2.2.2 ดูดวงประจำวัน	(14.6 %)
2.2.3 ฟังเพลง	(10.3 %)
2.2.4 อ่านข่าวบันเทิงจาก Homepage	(14.0 %)
2.2.5 ดูตัวอย่างภาพยนตร์	(14.2 %)
2.2.6 ซื้อสินค้าทางอินเทอร์เน็ต	(01.0 %)
2.2.7 เล่นเกมออนไลน์	(16.3 %)
2.2.8 Download Program	(05.2 %)

2.3 ด้านการติดต่อสื่อสาร แยกได้ 7 ลักษณะการใช้งาน คือ

2.3.1 ใช้โปรแกรม ICQ ในการติดต่อพูดคุย	(08.0 %)
2.3.2 ใช้โปรแกรม Pich ในการติดต่อพูดคุย	(14.6 %)
2.3.3 ใช้ E-mail ในการติดต่อสื่อสาร	(40.1 %)
2.3.4 เข้าห้องสนทนาเพื่อพูดคุยเรื่องทั่วไป	(16.9 %)
2.3.5 เข้าห้องสนทนาเพื่อหาเพื่อน	(12.5 %)
2.3.6 เข้าห้องสนทนาเพื่อพูดคุยเรื่องการเมือง	(00.6 %)
2.3.7 เข้าไปแสดงความคิดเห็นในบอร์ดการเมือง	(03.5 %)

ซึ่งลักษณะการใช้งานทั้ง 3 ลักษณะนั้น สามารถแบ่งกลุ่มลักษณะการใช้งานได้ใหม่เป็น 2 ลักษณะเพื่อให้สอดคล้องกับกระบวนการวิจัย คือ ลักษณะการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตทางการเมือง และ ลักษณะการใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตในการใช้งานด้านอื่นๆ

ลักษณะการใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านการเมือง มีดังนี้คือ

1. อ่านข่าวสารทางการเมืองจากหนังสือพิมพ์ออนไลน์
2. ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการเมือง
3. ค้นหาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานราชการ
4. เข้าห้องสนทนาเพื่อพูดคุยเรื่องการเมือง
5. เข้าไปแสดงความคิดเห็นในบอร์ดการเมือง

จากลักษณะการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตด้านการเมืองที่ได้ คิดเป็นร้อยละ 24.1 ในการเข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ตด้านการเมืองนั้น จะเห็นว่านักศึกษาเข้ามาใช้งานในลักษณะนี้น้อยมากเมื่อเทียบกับการใช้งานด้านอื่นๆ แสดงว่าในการใช้งานอินเทอร์เน็ต นักศึกษายังให้ความสำคัญกับการค้นคว้าหาข้อมูลทางการเมือง และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเข้ามาเรียนรู้ทางการเมืองน้อยกว่า อาจเป็นเพราะว่า สื่อ/ช่องทางทางอินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อที่ใหม่มากสำหรับกระบวนการกล่อมเกลாதทางการเมือง ซึ่งช่องทางอื่นๆก่อนหน้านี้ได้แสดงศักยภาพในการเป็นช่องทาง/หน่วยในการกล่อมเกลாதทางการเมืองมาก่อนแล้ว จึงทำให้ลดบทบาทในหน่วยทางอินเทอร์เน็ตลง หรือว่าอาจเป็นเพราะว่าเรายังมองไม่เห็นความจำเป็นของหน่วยอินเทอร์เน็ตในจุดดังกล่าว ซึ่งจากจำนวนนักศึกษาที่เข้ามาใช้งานด้านการเมืองน้อยย่อมส่งผลให้ นศ.มีการเรียนรู้ทางการเมืองน้อยตามไปด้วย

จากทฤษฎี กระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง ที่เริ่มจากการกล่อมเกลาททางการเมืองนั้น นศ.ได้รับการกล่อมเกลามาจากช่องทางหรือหน่วยการเรียนรู้ในครอบครัว สถาบันการศึกษา กลุ่มเพื่อนมาก่อนแล้ว ดังนั้นช่องทางด้านสื่อมวลชนจึงเป็นส่วนเสริมกระบวนการกล่อมเกลาททางการเมืองเท่านั้น และช่องทางใหม่ๆ อย่างสื่ออินเทอร์เน็ต ที่ยังไม่สามารถแสดงศักยภาพเท่าที่ควร นักศึกษาจึงเข้ามาใช้งานในช่องทางนี้ในด้านการเรียนรู้ น้อยกว่าช่องทางอื่นๆ ต่างกับการใช้งานด้านความบันเทิง และการสื่อสารที่ใช้ติดต่อพูดคุยกับเพื่อนฝูง ที่นักศึกษาเข้ามาใช้งานจำนวนมากซึ่งเป็นการใช้งานทางช่องทางอินเทอร์เน็ต ในส่วนหนึ่งเท่านั้น.

3. การค้นคว้าข้อมูลด้านการเมืองของนักศึกษาทางอินเทอร์เน็ต

มีลักษณะของกิจกรรมดังนี้

1. ทำรายงาน
2. เพื่อทราบความเคลื่อนไหวทางการเมือง
3. เพื่อใช้ตอบคำถามในชั้นเรียน
4. พูดคุยกับเพื่อน/สามารถนำข้อมูลทางการเมืองไปพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนได้
5. เพิ่มเดิมความรู้ของตนเอง

ซึ่งจากผลการวิจัย นักศึกษาที่เข้ามาค้นคว้าข้อมูลด้านการเมืองจากสื่ออินเทอร์เน็ต เข้ามาใช้ในการทำรายงานคิดเป็นร้อยละ 64.4 มากที่สุด รองลงมาเป็นการใช้เพื่อจะได้รับความรู้ความเคลื่อนไหวทางการเมืองในปัจจุบัน แสดงให้เห็นว่านักศึกษามีการค้นคว้า และใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการเรียนเป็นอันดับแรก และการหาความรู้ให้กับตนเองเพื่อจะได้รับความรู้ไปหรือสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน รวมทั้งการใช้ตอบปัญหาในชั้นเรียน และพูดคุยกับกลุ่มเพื่อนอีกด้วย

4. ความคิดเห็นของนักศึกษาในเรื่องความแตกต่างระหว่างสื่ออินเทอร์เน็ตกับ

สื่อประเภทอื่น

จากผลการวิจัย นักศึกษามีความเห็นที่ว่าสื่ออินเทอร์เน็ตแตกต่างจากสื่อประเภทอื่นๆ และมีความสำคัญ ตามลำดับดังนี้

1. สื่ออินเทอร์เน็ตให้ความสะดวกสบายในการค้นหา มากกว่าสื่ออื่น
2. สื่ออินเทอร์เน็ตมีแหล่งข้อมูลในการสืบค้นจำนวนมาก ทั้งในประเทศและต่างประเทศ
3. สื่ออินเทอร์เน็ตมีข้อมูลที่ทันสมัยตลอดเวลา
4. สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถสืบค้นในเรื่องที่สนใจได้อีก (Search engine)
5. สื่ออินเทอร์เน็ตประหยัดค่าใช้จ่ายในการค้นหา มากกว่าสื่ออื่น
6. สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถมีปฏิสัมพันธ์กับทบทวนเว็บไซต์ทางการเมืองได้ทันที
7. สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถได้ข้อมูลทางการเมืองที่มีแหล่งอ้างอิงแน่นอน

ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ความแตกต่างของสื่ออินเทอร์เน็ตกับสื่ออื่นๆ เช่น วิทยุ โทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ ฯลฯ ในความคิด(ทัศนคติ) ของนักศึกษาคือ สื่ออินเทอร์เน็ตให้ความสะดวกสบายในการค้นหาข้อมูลได้มากกว่า และมีแหล่งข้อมูลในการสืบค้นมากกว่าทั้งในประเทศและต่างประเทศ ทั้งยังมีข้อมูลที่ทันสมัยตลอดเวลา นักศึกษาสามารถสืบค้นในเรื่องที่สนใจได้ ซึ่งลักษณะนี้เป็นจุดเด่นที่สื่ออินเทอร์เน็ตได้ปฏิบัติเอาลักษณะของสื่อประเภทต่างๆมา นวัตกรรมใหม่ เพื่อให้การสื่อ

สารในปัจจุบันมีความสะดวก รวดเร็ว สามารถมีปฏิสัมพันธ์แบบ 2 ทางได้ ซึ่งเป็นการประหยัดทั้งเวลา และค่าใช้จ่ายในการค้นคว้าหาข้อมูล หรือประเด็นที่นักศึกษาสนใจได้อีกด้วย

โดยทั่วไปแล้ว นักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ มีการใช้งานหรือเล่นอินเทอร์เน็ตภายในระยะเวลา 1 เดือน ประมาณคนละ 10 – 30 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 60.4 แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในระดับสูง และลักษณะการใช้ในแต่ละครั้งแล้ว เฉลี่ยคนละประมาณ 2 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 52.7 ดังนั้นโดยเฉลี่ยแล้ว นักศึกษาใช้อินเทอร์เน็ตใน 1 เดือนประมาณคนละ 60 ชั่วโมง แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามีการใช้งานอินเทอร์เน็ตในระดับสูงมาก

จากพฤติกรรมในการใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักศึกษานั้น นศ.ยังคำนึงถึงประโยชน์ต่างๆที่ได้รับจากสื่ออินเทอร์เน็ต เช่น ความสะดวกสบายในการใช้งาน ประหยัดค่าใช้จ่าย และเวลา ตลอดจนความที่อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยีที่น่าสนใจ เหล่านี้เป็นต้น ดังที่มีนักวิชาการท่านหนึ่งกล่าวไว้ว่า “เมื่อบุคคลสามารถเปรียบเทียบถึงประโยชน์ของนวัตกรรม (innovation) เมื่อลักษณะและประโยชน์ของนวัตกรรมสอดคล้องกับสภาพของตนเอง (ผู้ใช้) การเข้าถึงประโยชน์ของนวัตกรรมนั้นๆ หรือนวัตกรรมนั้นๆ ไม่มีความยุ่งยากซับซ้อนก็จะทำให้เปิดรับนวัตกรรมนั้น” ทำให้นวัตกรรมอินเทอร์เน็ต เป็นที่นิยมของกลุ่มต่างๆ ในสังคมไทยปัจจุบัน โดยเฉพาะกลุ่มนักศึกษาและโดยเฉพาะคุณสมบัติที่โดดเด่นของ อินเทอร์เน็ต เช่นความได้เปรียบเชิงเปรียบเทียบกับสื่อชนิดอื่นๆ ความสะดวกสบายในการค้นหาข้อมูล มีแหล่งข้อมูลในการสืบค้นจำนวนมากทั้งในและต่างประเทศ มีการ update ข้อมูลให้ทันสมัยตลอดเวลา มีการให้บริการสืบค้น ประหยัดค่าใช้จ่าย ผู้ใช้สามารถมีปฏิสัมพันธ์แบบ 2 ทางได้ และมีแหล่งอ้างอิงข้อมูลที่แน่นอน ถึงเหล่านี้ส่งผลให้เกิดการยอมรับ นวัตกรรมอินเทอร์เน็ตในกลุ่มนักศึกษา

5. ความคิดเห็นต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ต เป็นช่องทางในการเรียนรู้ทางการเมือง โดยการศึกษาร่วมกันของผู้รับสาร (นักศึกษา) และผู้ส่งสาร (ผู้ให้บริการเว็บไซต์)

จากการสัมภาษณ์ผู้ให้บริการเว็บไซต์ จะเห็นได้ว่ามีทัศนคติที่ดีกับช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต เพราะว่าการเป็นสื่อสมัยใหม่ และการมีคุณลักษณะที่ประสมประสานสื่อต่างๆ ไว้อย่างลงตัว มีการสื่อสารแบบ 2 ทาง สะดวกรวดเร็วในการสืบค้นข้อมูลและมีการ update ข้อมูลสม่ำเสมอตลอดจนการที่สื่ออินเทอร์เน็ตใช้งานง่ายไม่ว่าจะเป็นวัยไหนก็สามารถเข้ามาใช้สื่อนี้ได้

แต่สิ่งใดที่มีคุณก็มีโทษด้วยเช่นกัน จากการที่ผู้ให้บริการได้บอกว่าสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นเป็นสื่อที่บิดเบือนได้ง่าย และถ้าผู้ใช้เข้ามาใช้งาน ไม่เป็นก็จะถูกครอบงำจากสื่อได้เช่นกัน และการใช้งานในลักษณะของการติดต่อพูดคุยกับบุคคลอื่นที่ไม่รู้จัก ซึ่งการใช้งานประเภทนี้กำลังเป็นที่นิยม

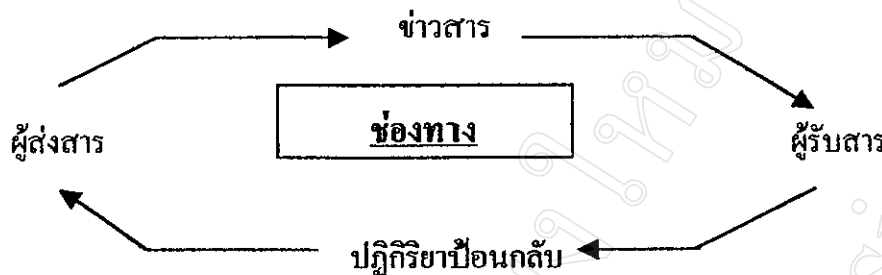
ของนักศึกษาในปัจจุบันก็สร้างภัยอันตรายมาสู่ผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตได้ด้วย หรือการสืบค้นข้อมูลที่เป็นอันตรายเช่น วิธีการทำบัตรเครดิตก็เป็นภัยมืดของสื่ออินเทอร์เน็ตด้วยเช่นกัน ดังนั้นจึงต้องมีการร่วมมือกันในหลายๆองค์กรเพื่อเข้ามาควบคุมสื่อนี้ให้เป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลด้วย

จากแนวความคิดการมองการสื่อสารทางการเมืองนั้นมีอยู่ 2 ลักษณะ คือ แนวทางแรกมองว่าผู้รับสารอยู่ในลักษณะถูกกระทำส่วนแนวทางที่สองจะเป็นการพิจารณาผู้รับสารว่าเข้ามาใช้สื่อได้อย่างไรซึ่งผู้รับสารจะต้องมีลักษณะแสวงหาข่าวสาร จัดความสัมพันธ์ทางการตัดสินใจและพฤติกรรมในการป้อนสู่ระบบ ทั้งนี้เพราะว่าทุกระบบการเมืองจะต้องมีกระบวนการที่ได้มาซึ่งข่าวสาร / กระบวนการเก็บข่าวสาร / การเลือกสรรและการพัฒนาทัศนคติเกี่ยวกับการใช้สารด้วย ซึ่งลักษณะนี้ผู้รับสารจะต้องกำหนดการรับสารเอง ซึ่งเชื่อมโยงกับแนวความคิดของการเปิดรับสื่อดังที่ รวีวรรณ ประกอบผลได้เสนอไว้ด้วย

จากทฤษฎีการสื่อสารของ Karl W. Deutsch. ที่เปรียบเทียบการสื่อสารทางการเมืองว่าเป็นเสมือนเส้นประสาทของระบบการเมือง และเชื่อมโยงทุกๆส่วนของระบบการเมืองโดยมีหลักการว่า การปฏิสัมพันธ์ระหว่างระบบกับสภาพแวดล้อมนั้น เกิดขึ้นได้ด้วยมีระบบสื่อสารทั้งในระบบและระหว่างระบบกับสภาพแวดล้อม โดยมีลักษณะสำคัญคือระบบเครือข่ายของการสื่อสารโดยบุคคลทั้งหลายในระบบถูกเชื่อมโยงเข้าด้วยกันในลักษณะวงจรสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูล การตอบสนองต่อสิ่งที่เป็นปัจจัยนำเข้าของการกระทำ และก่อให้เกิดการมีข่าวสารข้อมูลใหม่ที่จะกลายเป็นตัวควบคุมและกำหนดพฤติกรรมใหม่ที่จะตามมาต่อไป จากลักษณะดังกล่าวการสื่อสารทางการเมืองจึงถือว่าเป็นตัวกลางหรือสื่อกลางระหว่างสมาชิกของสังคมการเมืองกับผู้ปฏิบัติสัมพันธ์ทางการเมือง

จากการวิจัย สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถแสดงลักษณะของระบบตามทฤษฎีของ Karl. ได้เป็นอย่างดี คือเป็นสื่อกลางระหว่างนักศึกษา กับระบบที่เชื่อมโยงด้วยช่องทางการเมืองสารทางเครือข่ายอินเทอร์เน็ตซึ่งสามารถแลกเปลี่ยนข้อมูลได้ทั้ง 2 ทาง โดยที่ไม่มีข้อจำกัดในด้านเวลาและระยะทางและการติดต่อยังทำให้เกิดประเด็นทางการเมืองใหม่ๆ ป้อนเข้าสู่ระบบ (ผู้ให้บริการเว็บไซต์) ซึ่งถ้าเป็นรัฐบาลก็จะเป็นการป้อนความต้องการเข้าสู่ระบบเพื่อนำไปกำหนดนโยบายต่อไปและช่องทางนี้ยังแสดงให้ผู้รับสารได้รับทราบข้อมูล ข่าวสารที่เกี่ยวกับกรตัดสินใจ และนโยบายต่างๆของรัฐบาลให้ประชาชนได้รับรู้ด้วย โดยผ่านการนำเสนอทางเว็บไซต์ในขณะเดียวกันยังสามารถนำเอาปัจจัยป้อนกลับ ข้อเรียกร้องคำวิพากษ์วิจารณ์ ข้อเสนอแนะต่างๆกลับเข้าสู่ระบบ เพื่อหาข้อสรุปที่ดีที่สุดสำหรับนโยบายของรัฐบาลที่จะบังคับใช้ด้วยซึ่งถ้าเป็นการสื่อสารในแบบเดิม อาจจะ

เกิดความล่าช้าในการส่งปัจจัยนำเข้าสู่ระบบได้ แต่สำหรับสื่ออินเทอร์เน็ตแล้ว พบปัญหาในส่วนนี้น้อยมาก โดยระบบของ Karl นั้นสอดคล้องกับรูปแบบการสื่อสารของ Ellsworth ด้วย

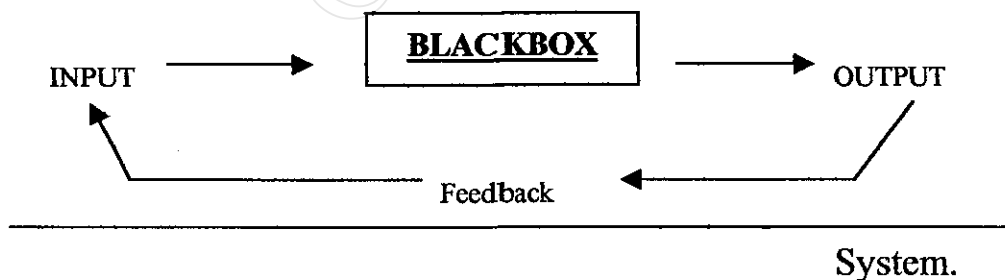

ในส่วนของบทบาทที่มีต่อระบบการเมืองของสื่อมวลชนนั้น สื่ออินเทอร์เน็ตสามารถแสดงบทบาทดังกล่าวได้อย่างครบถ้วนไม่ว่าจะเป็นการสร้างทัศนคติทางการเมือง สร้างความสนใจทางการเมือง สร้างความรู้ความเข้าใจทางการเมือง สร้างบทบาททางการเมือง และยังเป็นสื่อที่นำเอารัฐบาลเข้าไปอยู่ในบ้านของประชาชน ซึ่งผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตสามารถมีปฏิสัมพันธ์ได้ตอบกับผู้ให้บริการ (อาจเป็นรัฐบาล พรรคการเมือง องค์กรเอกชน) ได้ทันทีผ่านทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ต และยังแสดงบทบาทของการเป็นสื่อนานาชาติอีกด้วย เนื่องจากลักษณะของสื่ออินเทอร์เน็ตอยู่ในรูปการสื่อสารทางเครือข่าย มีเครือข่ายในลักษณะใยแมงมุมที่มีการเชื่อมต่อผ่านทางระบบสื่อสารทางโทรศัพท์, Cable, ISDN หรือเส้นใยแก้ว ซึ่งเป็นลักษณะการสื่อสารทาง Network เป็นผลทำให้สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ครอบคลุมทั่วโลก และสุดท้ายสื่ออินเทอร์เน็ตยังเป็นสื่อที่ใช้ในการรับรองสถานภาพของบุคคลก่อนที่จะมาเป็นนักการเมืองอีกด้วย โดยการมีเว็บไซต์แนะนำตัวก่อนลงสมัครรับเลือกตั้ง ดังจะเห็นได้จากการเลือกตั้งที่ผ่านมาที่แต่ละพรรคการเมืองได้เริ่มเข้ามาใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในการแนะนำพรรคของตน นโยบายของพรรค ตลอดจนผู้ลงสมัครรับเลือกตั้งในสังกัดพรรคของตนเอง อย่างเช่น พรรคไทยรักไทย พรรคประชาธิปัตย์ พรรคชาติไทย พรรคความหวังใหม่ และประชากรไทย เป็นต้น

สื่ออินเทอร์เน็ต ยังสนับสนุนแนวความคิดเกี่ยวกับสื่อในกระบวนการเรียนรู้ทางการเมืองของ รวีวรรณ ประกอบผล ที่ว่า “ในสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลง ในประเทศกำลังพัฒนา และพัฒนาแล้ว สื่อจะมีบทบาทในการให้การเรียนรู้ทางการเมือง ที่ว่า ข้อมูลข่าวสารที่ถูกกำหนดโดยสื่อมวลชน จะถูกส่งต่อไปด้วยลักษณะของการสื่อสาร 2 ขั้นตอน คือ “ผู้นำความคิดเห็น” นำสารจากสื่อมวลชนไปถ่ายทอดต่อยัง “ผู้รับสาร” และสื่อยังทำหน้าที่ในการคอยย้ำความโน้มน้าวที่มีอยู่มากกว่าที่จะสร้างความโน้มน้าวเพียงทางการเมืองใหม่ให้กับบุคคล ...” จะเห็นว่า สารจากสื่อจะถูกรับและตีความในสภาพแวดล้อมเชิงสังคม และบริบททางสังคม ซึ่งจะมีผลต่อการให้ความหมายต่อสาร

หรืออาจกล่าวได้ว่า สภาพแวดล้อมทางสังคมย่อมมีผลต่อการรับและตีความความหมายของสารทางการเมืองด้วย ดังแสดงให้เห็นจากผลการวิจัยในเรื่องของการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ต ที่แสดงให้เห็นถึงลักษณะของการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของนักศึกษาที่สนใจข่าวสารทางการเมือง (นักศึกษาที่เปิดรับสื่อการเมือง) ต่อประเด็นทางการเมืองโดยแสดงออกผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ต โดยเฉพาะในประเด็นที่ 13 อันแสดงให้เห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามามีบทบาทในการตีความหมายและแสดงออกทางการเมือง (พฤติกรรมทางการเมืองของนักศึกษา) อันเป็นการแสดงบทบาทและประสิทธิภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตทางหนึ่งด้วย และยังได้สนับสนุนแนวความคิดของ Schram. ที่ว่า “สื่อมวลชนทำหน้าที่เป็นผู้รายงานความเคลื่อนไหวของเหตุการณ์ในสังคม ให้ความรู้และถ่ายทอดวัฒนธรรมของสังคมให้แก่สมาชิกใหม่ สามารถสร้างสถานภาพให้กับเหตุการณ์ หรือบุคคลได้ ให้ความบันเทิง รวมทั้งเป็นแหล่งกลางสำหรับเสนอข้อโต้แย้งต่อปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในสังคม ตลอดจนมีบทบาทต่อการแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งได้เช่นกัน...”โดยที่สื่ออินเทอร์เน็ต สามารถแสดงบทบาทตามแนวคิดของ Schram. ได้เป็นอย่างดี

ดังนั้นอาจกล่าวได้ว่า สื่ออินเทอร์เน็ตทำหน้าที่เป็นกลไกที่รายงานข่าวสารข้อเท็จจริง และเสนอความต้องการ ความคิดเห็นอันเป็นส่วนหนึ่งของระบบในการตรวจสอบและควบคุมการปฏิบัติหน้าที่ของรัฐบาล และพรรคการเมืองอีกทางหนึ่งด้วย นอกจากนี้ สื่ออินเทอร์เน็ตยังทำหน้าที่ในการให้ข้อมูลของรัฐบาล ข่าวดาร ทศนคติที่แตกต่างไปของรัฐบาลแก่ประชาชนด้วย โดยผ่านทางเว็บไซต์ทางการเมืองต่างๆ ทั้ง Webpage ของส่วนราชการ รัฐบาล องค์กรเอกชน หรือพรรคการเมือง โดยประชาชนสามารถเข้าไปหาข้อมูลและสามารถมีปฏิสัมพันธ์ ติดต่อข่าวสารกับทางผู้ให้บริการเว็บไซต์นั้นๆ ได้ทันที และสามารถเสนอแนวคิดไปถึงรัฐบาล อันเป็นวิธีการป้อนข้อมูล (Input) เข้าสู่ระบบ (System) เพื่อกำหนดการกระทำของรัฐบาลได้อีกด้วย ซึ่งรัฐบาลจะมีนโยบายออกมาอย่างไรวั้น ก็จะแสดงออกมาทางปัจจัยนำออก (Output) แล้วปฏิกิริยาของประชาชนในการตอบรับหรือปฏิเสธต่อ Output เป็นอย่างไรนั้น ก็จะเสนอผ่านเข้าสู่ระบบอีกทีหนึ่งในรูปแบบของ Feedback ดังรูปที่ 4

รูปที่ 4 ระบบการสื่อสารของ Karl W. Deutsch.

5.4 สรุปผลการวิจัย

จากผลการวิจัยที่กล่าวมาทั้งหมดนั้น สรุปแล้ว นักศึกษามีระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองในระดับต่ำมาก ซึ่งแสดงว่านักศึกษาขาดความรู้ทางการเมืองส่งผลให้นักศึกษามีค่าคะแนนในระดับต่ำ ทั้งในส่วนของความรู้ทั่วไป และกฎหมายรัฐธรรมนูญ กับความรู้เกี่ยวกับการเลือกตั้งนั้น ไม่มีความแตกต่างในค่าคะแนน ซึ่งแสดงว่ากระบวนการกล่อมเกลางานทางการเมืองโดยผ่านช่องทางการเรียนรู้ทางการเมืองทั้ง 6 ช่องทาง(เดิม) และช่องทางอินเทอร์เน็ต ยังมีบทบาทน้อยมากในการให้ความรู้ความเข้าใจทางการเมืองแก่นักศึกษา แต่หากดูผลการวิจัยถึงความสัมพันธ์ระหว่างคำตอบในประเด็นต่างๆ 10 ประเด็นเทียบกับประเภทสื่อต่างๆแล้ว สื่อหรือช่องทางอินเทอร์เน็ตมีความสัมพันธ์กับประเด็นคำตอบมากที่สุด ถึง 7 ประเด็น รองลงมาเป็นสื่อประเภทบุคคล มี 2 ประเด็น และสื่อประเภทนิตยสารทางการเมือง มี 1 ประเด็น ซึ่งแสดงว่าการให้ความรู้ทางการเมืองนั้นสื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพในการให้ความรู้ และจดจำได้มากที่สุดด้วย

จากแนวคิดเรื่องบทบาทของสื่อมวลชน จะเห็นว่าสื่อทำหน้าที่ในการกำหนดสัญลักษณ์ หรือ เป็นแหล่งเริ่มต้นของการเรียนรู้ทางการเมือง ซึ่งข้อมูลข่าวสารที่ถูกกำหนดโดยสื่อ (Mass) นั้น จะถูกส่งต่อไปด้วยลักษณะของการสื่อสารแบบ 2 ทาง และมักคอยย้ำความโน้มน้าวที่มีอยู่แล้วมากกว่าที่จะไปสร้างความโน้มน้าวทางการเมืองใหม่ให้กับบุคคล ตลอดจนสาร (Massage) จากสื่อมวลชนจะถูกรับและตีความในสภาพแวดล้อมเชิงสังคม และบริบททางสังคม ซึ่งจะมีผลต่อการให้ความหมายต่อสาร หรืออาจกล่าวได้ว่าสภาพแวดล้อมทางสังคมย่อมมีผลกระทบต่อการรับ และให้ความหมายต่อสารทางการเมืองที่ถูกสื่อกำหนด เช่นเดียวกับสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีลักษณะของความเป็นสื่อแบบ 2 ทาง และเป็นสื่อที่นักศึกษา นิยมเข้ามาใช้งานในยุคปัจจุบันกันอย่างมาก และจากการวิจัยยังพบว่าสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นมีความสัมพันธ์กับคำตอบสูงกว่าสื่อประเภทอื่น ย่อมแสดงให้เห็นถึงความมีประสิทธิภาพของสื่ออินเทอร์เน็ตที่มีผลต่อความรู้ทางการเมืองของ นักศึกษา ซึ่งหากว่านักศึกษาเข้ามาใช้สื่ออินเทอร์เน็ตในด้านการเมืองมากขึ้น ก็จะทำให้ นักศึกษา มีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับที่สูงมากยิ่งขึ้นได้ ซึ่งจากงานวิจัยของ มณฑิรา อินคชสาร และดวงกมล ชาติประเสริฐ (เรื่อง การอ่านข่าวสารจากหนังสือพิมพ์ และหนังสือพิมพ์ออนไลน์ : ศึกษาเปรียบเทียบปริมาณข้อมูลที่ได้อ่าน ความจำ และความพึงพอใจของผู้อ่าน) นั้น มีส่วนเหมือนกับงานวิจัยนี้มากที่ชี้ให้เห็นว่า ผู้ที่อ่านหนังสือพิมพ์ออนไลน์จะมีความสามารถในการจดจำเนื้อหาข้อมูลนั้นๆ ได้มากกว่า ทั้งในด้านปริมาณ และความถูกต้องของข้อมูลที่จดจำได้ถูกต้องตามข้อเท็จจริง

ในงานวิจัยครั้งนี้เรื่อง “การเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ทางอินเทอร์เน็ต” แสดงให้เห็นชัดเจนแล้วว่าอินเทอร์เน็ตเป็นช่องทางที่มีประสิทธิภาพใน

การให้ความรู้ทางการเมือง กับทั้งสื่ออินเทอร์เน็ตยังไม่ได้เพียงจำกัดในการให้ความรู้เท่านั้น แต่ว่าอินเทอร์เน็ตยังเป็นช่องทางในการสื่อสารระหว่างบุคคล กลุ่ม องค์กร

สำหรับในด้านทัศนคติ จากงานวิจัยสามารถสรุปได้ว่า นักศึกษามีทัศนคติ ความคิดเห็น เกี่ยวกับการเมืองไทยในระดับสูง โดยเฉพาะในเรื่อง กฎหมายเลือกตั้ง การรับรู้ข่าวสารทางการเมืองที่นักศึกษามีทัศนคติในระดับ 5 ส่วนทัศนคติเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองและเรื่องทั่วไปเกี่ยวกับการเมืองนั้น นักศึกษามีค่าอยู่ที่ระดับ 4 จากแนวความคิดในเรื่องทัศนคตินั้น ทัศนคติ เป็นสภาวะความพร้อมของจิตใจซึ่งจะเกิดจากประสบการณ์หรืออาจกล่าวได้ว่าเป็นการเรียนรู้ซึ่ง เป็นสิ่งที่กำหนดปฏิกิริยาของบุคคลหนึ่งที่จะมีต่อบุคคล สิ่งของสถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง หรือสิ่ง ต่างๆทั้งนี้อาจเป็นการยอมรับ หรือไม่ยอมรับก็ได้และทัศนคติจะส่งผลให้บุคคลหนึ่งนั้นๆแสดง ออกซึ่งพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งออกมา จากกรณีของ นักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่ จะเห็น ว่ามีการยอมรับในทัศนคติเรื่องของการกฎหมายเลือกตั้ง และการรับรู้ข่าวสารทางการเมืองค่อนข้างสูง นั้นเป็นเพราะว่า การรับรู้ข่าวสารในเรื่องดังกล่าวเป็นเรื่องที่ใกล้ตัว กับทั้งในขณะนั้นเป็นฤดูกาล เลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา และสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรจึงทำให้สื่อต่างๆเข้ามามีบทบาทในการรับรู้ ข่าวสารทางการเมืองแก่นักศึกษาเป็นอย่างมาก

จากทัศนคติของ นักศึกษานั้น แสดงให้เห็นถึงภูมิหลัง ประสบการณ์ ค่านิยม โดยอาจเรียก สิ่งเหล่านี้เป็นสิ่งที่เร้าและแสดงผ่านออกไปสู่พฤติกรรม แสดงความคิดเห็น หรือแสดงเหตุผล ซึ่ง เป็นกิจกรรมตอบสนองที่นักศึกษามีทัศนคติต่อการเมืองในระดับสูงแสดงให้เห็นทราบถึงพฤติกรรมสืบเนื่องถึง การเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองด้วย และภูมิหลังนั้นก็คือ ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง เนื่องจากทัศนคติทางการเมืองเป็นสภาพทางจิตใจที่มีอิทธิพลต่อการคิด และการกระทำของแต่ละ บุคคล โดยทัศนคติทางการเมืองถือเป็นสภาพทางจิตใจที่มีความถาวรพอสมควร แต่อาจมีการ เปลี่ยนแปลงได้จากสิ่งแวดล้อมต่างๆรอบข้างได้ เช่น หน่วย และช่องทางในการสื่อสาร หรือสถาน การณ์ทางการเมือง เป็นต้น ซึ่งในส่วนนี้จะมีส่วนทำให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทาง การเมืองเพิ่มมากขึ้นด้วย

ตามทฤษฎีแล้ว ค่าทัศนคติของนักศึกษาที่มีในระดับสูงจะต้องมาจากการที่นักศึกษามีความ รู้ทางการเมืองในระดับสูงด้วย แต่จากงานวิจัยครั้งนี้ นักศึกษากลับมีค่าคะแนนความรู้ความเข้าใจ ทางการเมืองอยู่ในระดับต่ำ (0 - 3 คะแนน) แต่ค่าทัศนคติทางการเมืองกลับมีค่าคะแนนสูง (53 คะแนนขึ้นไปคิดเป็น 89.9 %) ซึ่งเป็นการขัดกับแนวความคิด ทฤษฎีที่ได้กล่าวไปแล้วข้างต้น และ จากค่าคะแนนการมีส่วนร่วมทางการเมืองที่ได้จากงานวิจัย แสดงให้เห็นว่า นักศึกษามหาวิทยาลัย เชียงใหม่ มีระดับการมีส่วนร่วมทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ต ในระดับต่ำซึ่งการมีส่วนร่วมทางการเมืองตามแนวคิดจะต้องมีความสัมพันธ์กับระดับทัศนคติและความรู้ความเข้าใจทางการเมือง

จากงานวิจัยนี้กลับพบว่า มีระดับที่พหุผันกับแนวคิดที่มีค่าความรู้ต่ำ – ทักษะคิดสูง – การมีส่วนร่วมต่ำ ซึ่งจากกรณีนี้อาจสรุปได้ว่า การที่บุคคลมีทัศนคติ ความคิดเห็นทางการเมืองในระดับสูงนั้น ไม่จำเป็นที่บุคคลนั้นๆจะต้องมีความรู้ทางการเมืองที่ดี หรือสูงตามไปด้วย และก็ไม่ได้หมายความว่า บุคคลนั้นๆจะต้องเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางการเมืองที่สูงด้วยเช่นกัน แต่การศึกษาในงานวิจัยครั้งนี้ มีปัจจัยทางช่องทางการสื่อสารแบบใหม่เข้ามาาร่วมด้วยจึงอาจเป็นปัจจัยสำคัญในการทำให้เกิดกรณีดังกล่าวนี้ขึ้นได้ เนื่องจากว่า ในความรู้ที่ได้จากการออกแบบสอบถามนั้น ส่วนมากเป็นประเด็นที่เป็นการจัดจำแนกระดับความรู้ที่ชัดเจน เพราะหาก นักศึกษาไม่มีความรู้ในแต่ละประเด็นอย่างแท้จริง นักศึกษาก็ไม่สามารถตอบประเด็นคำถามข้อนั้นๆได้อย่างถูกต้องได้ จึงสามารถวัดระดับความรู้ทางการเมืองได้เป็นอย่างดี แต่จากงานวิจัยในส่วนนี้กลับแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพของช่องทาง ในการให้ความรู้ทางการเมืองว่า สื่ออินเทอร์เน็ตนั้นมีประสิทธิภาพมากที่สุด และในส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมืองนั้น แต่ละประเด็นจะเป็นกิจกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมืองโดยผ่านสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งเป็นช่องทางใหม่มากสำหรับสังคมไทย ดังนั้นจึงทำให้ นักศึกษาเข้ามาใช้งานในกิจกรรมทางการเมืองทางอินเทอร์เน็ตน้อยมาก และกับการที่สื่ออินเทอร์เน็ต ยังไม่เป็นที่แพร่หลายในเรื่องของกิจกรรมทางการเมือง จึงทำให้นักศึกษาเข้ามาใช้งานน้อยเช่นกัน

ดังนั้นในงานวิจัยนี้ แสดงให้เห็นว่ากระบวนการเรียนรู้ของ นักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ดังจะเห็นได้จากค่าคะแนนทั้ง 3 ส่วน(ความรู้ความเข้าใจทางการเมือง + ทักษะคิดทางการเมือง + การมีส่วนร่วมทางการเมือง) มีค่าคะแนน 34 – 66 คะแนน ซึ่งผลการวิจัยที่ออกมา นั้น อาจมีสาเหตุได้ดังต่อไปนี้

1. การที่ระดับความรู้ความเข้าใจทางการเมืองของนักศึกษามหาวิทยาลัยเชียงใหม่มีค่าต่ำนั้น เนื่องจากพื้นฐานของตัว นักศึกษาตลอดจนนักศึกษายังไม่ให้ความสนใจเรื่องที่ใกล้ตัวของตนเองมากนัก ดังจะเห็นได้จากนักศึกษาที่มีความสนใจ / มีความรู้ทางการเมืองในระดับสูงนั้น เนื่องจากมีพื้นฐานจากคณะ และสาขาวิชาที่มีส่วนสัมพันธ์กับระดับความรู้ ซึ่งคณะที่ให้การศึกษา หรือสอนวิชาที่เกี่ยวข้องกับการเมือง สถานการณ์ทางการเมือง รัฐบาล ฯลฯ นักศึกษาก็จะมีระดับความรู้สูงกว่าแตกต่างกันออกไป และในกรณีของกลุ่ม นศ. ที่เข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ต สรุปได้ว่านักศึกษาที่เปิดรับข่าวสารทางการเมืองจะมีความสัมพันธ์กับระดับการเรียนรู้ทางการเมือง ดังนั้นแสดงให้เห็นว่าการใช้งานอินเทอร์เน็ตในทางการเมืองมีส่วนทำให้เพิ่มประสิทธิภาพของการเรียนรู้ทางการเมืองของผู้เข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ตทางการเมืองด้วยเช่นกัน หากแต่ว่านักศึกษายังเข้ามาใช้ประโยชน์จากส่วนนี้น้อยอยู่

2. ในส่วนของทัศนคติทางการเมืองนั้น นักศึกษามีค่าทัศนคติอยู่ในระดับสูงมากแสดงว่า นักศึกษา มีความสนใจในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นต่อเหตุการณ์ทางการเมืองอย่างมาก ซึ่งน่าจะมาจากสิ่งสมประสมการณ์จากสิ่งแวดล้อมรอบตัว และหน่วยในการเรียนรู้ทางการเมืองหน่วยอื่นๆด้วย จึงทำให้ นักศึกษามีค่าทัศนคติที่สูงกับการเมืองไทยปัจจุบัน อันแสดงให้เห็นถึงความสนใจทางการเมืองของ นักศึกษา อีกทางหนึ่งด้วย

3. ส่วนการมีส่วนร่วมทางการเมืองของ นักศึกษาโดยผ่านทางช่องทางอินเทอร์เน็ตนั้น ยังอยู่ในระดับต่ำโดยจะเป็นการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมที่อยู่ในระดับพื้นฐานทั่วไป ซึ่งผู้วิจัยคิดว่า หน่วย/ช่องทางอินเทอร์เน็ตนั้นยังใหม่อ่อนแอ และผู้ให้บริการยังไม่ได้ปรับปรุงประสิทธิภาพให้สื่ออินเทอร์เน็ตให้เป็นหน่วยในการเรียนรู้ และสื่ออินเทอร์เน็ตที่แม้ว่าจะมีประสิทธิภาพมากกว่าสื่อเดิมมาก แต่ก็ยังไม่สามารถแสดงประสิทธิภาพได้เท่าที่ควรกับทั้งการเข้ามามีส่วนร่วมในประเด็นต่างๆทางการเมืองโดยผ่านช่องทางอินเทอร์เน็ตยังไม่เป็นที่นิยม จึงได้ผลการวิจัยดังที่กล่าวมาข้างต้นแล้วนั้น และอีกอย่างอาจมาจากการที่ตัวนักศึกษาเองยังไม่ทราบว่าสื่ออินเทอร์เน็ตสามารถทำอะไรได้บ้างและจะสามารถเข้ามาทำกิจกรรมทางการเมืองได้อย่างไรซึ่งผู้วิจัยเห็นว่าควรจะมีการให้ความรู้ อบรม และเผยแพร่ให้ทราบถึงประสิทธิภาพ และความสามารถของสื่อ/ช่องทางทางสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตให้แพร่หลายมากขึ้นด้วย

จากผลการวิจัยที่ได้ใน 3 ส่วน นอกจากจะแสดงให้เห็นทราบถึงระดับการเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษา มข.สายสังคมศาสตร์แล้ว ยังแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษาวว่าอยู่ในรูปแบบของวัฒนธรรมทางการเมืองที่ผสมระหว่างแบบวัฒนธรรมทางการเมืองแบบค้ำกับวัฒนธรรมทางการเมืองแบบไพร่ฟ้า อันเป็นระดับวัฒนธรรมทางการเมืองที่แสดงว่า นักศึกษามีการรับรู้วาระเบียด กฎหมาย หรือรูปแบบการปกครองว่าเป็นอย่างไร มีความคิดเห็น ทัศนคติทางการเมืองที่พร้อมจะแสดงออกในพฤติกรรมทางการเมืองต่างๆ แต่ยังขาดความรู้ในประเด็นเกี่ยวกับการเมืองในเชิงลึก ซึ่งส่งผลให้การแสดงออกในพฤติกรรมทางการเมืองอยู่ในระดับตื้นๆ จนถึงปานกลางโดยไม่ได้อยู่ในระดับค้ำจนเกินไปนัก ซึ่งหากทำให้กระบวนการเรียนรู้ทางการเมือง เข้าสู่แนวทางที่ทำให้นักศึกษาสนใจทางการเมืองได้ โดยถ่ายทอดผ่านสื่อหรือช่องทางที่นักศึกษาให้ความสนใจแล้ว กระบวนการกล่อมเกลา หรือการเรียนรู้ทางการเมืองจะประสบผลสัมฤทธิ์อย่างมาก ซึ่งจากที่ได้จากการวิจัยนี้ พบว่า ช่องทางอินเทอร์เน็ตมีประสิทธิภาพในการให้ข่าวสารข้อมูลแก่นักศึกษา และยังเป็นสื่อที่กระตุ้นให้นักศึกษาแสดงออกซึ่งพฤติกรรมทางการเมืองในระดับสูงกับทั้งยังเป็นสื่อที่นักศึกษาให้ความสนใจเป็นอย่างมากในปัจจุบัน ซึ่งถ้ามีการพัฒนารูปแบบของสื่อ การนำเสนอข้อมูลข่าวสารทางการเมืองผ่านสื่อ หรือมีการวิชาวสอนเกี่ยวกับการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต ก็จะทำให้เกิด กระบวนการพัฒนาทางการเมือง ขึ้นได้อีกทางหนึ่งด้วย

สำหรับการทดสอบสมมุติฐานการวิจัยนั้น ผู้วิจัยได้แบ่งสมมุติฐานออกเป็น 3 สมมุติฐานย่อย ซึ่งสามารถสรุปได้เป็นข้อๆแล้วข้างต้น และจากการทดสอบสมมุติฐานย่อยที่ได้นั้น มีการยอมรับสมมุติฐานย่อยในข้อที่ 1 แสดงว่านักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์ที่มีการใช้งานอินเทอร์เน็ตและเข้ามาดูข่าวสารทางการเมืองจะมีระดับการเรียนรู้ทางการเมืองที่สูงกว่า นักศึกษาที่ไม่ได้เข้ามาใช้งานด้านการเมือง ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตซึ่งเป็นช่องทางใหม่ในปัจจุบันนี้ มีอิทธิพลต่อการให้การเรียนรู้ทางการเมืองสำหรับบุคคลที่เข้ามาใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตเช่นเดียวกันกับสื่อเดิมอย่างสื่อครอบครัว กลุ่มเพื่อน โรงเรียน สื่อบุคคล หรือสื่อสารมวลชน ซึ่งหากผู้เกี่ยวข้องไม่ว่าจะเป็นรัฐบาล เอกชน รัฐวิสาหกิจได้ให้การพัฒนาและประชาสัมพันธ์สื่อ/ช่องทางอินเทอร์เน็ตเป็นหน่วยในการเรียนรู้ทางการเมืองแล้ว จะได้ประโยชน์ต่อนักศึกษา ประชาชน ผู้เข้ามาใช้งานอินเทอร์เน็ตเพิ่มมากขึ้น และจะเป็นการพัฒนาประเทศชาติในด้านอื่นๆต่อไปด้วยไม่เฉพาะแต่เพียงการให้การเรียนรู้ทางการเมืองเท่านั้น แต่หากผู้ให้บริการเว็บไซต์ได้ให้บริการสื่อสารข้อมูลแบบ 2 ทาง ก็จะเป็นระบบการสื่อสารที่ให้อรรถประโยชน์และประสิทธิภาพในทางการเมืองอย่างยิ่ง เพราะการสื่อสารที่สมบูรณ์ต้องมีการโต้ตอบระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสารด้วย ตลอดจนมีการเปลี่ยนหน้าที่ระหว่างผู้รับสารและผู้ส่งสารได้ด้วย

ในสมมุติฐานย่อยข้อที่ 2 นั้น สามารถยอมรับได้เฉพาะปัจจัยด้าน คณะ และสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์เท่านั้น ส่วนปัจจัยอื่นๆที่เหลือคือ เพศ ชั้นปีการศึกษา ปริมาณเงินเดือนและพฤติกรรมในการใช้งานอินเทอร์เน็ตนั้น ไม่มีความสัมพันธ์กับการเปิดรับสื่ออินเทอร์เน็ต ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปิดรับสื่อทางการเมืองของนักศึกษาผู้ใช้งานอินเทอร์เน็ตของนักศึกษา มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ สายสังคมศาสตร์นั้น ปัจจัยทางคณะ และสาขาวิชามีส่วนในการเปิดรับสื่อทางการเมืองโดยคณะที่มีการเปิดรับสื่อคือคณะสังคมศาสตร์และสาขาวิชาคือสาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ ซึ่งแสดงให้เห็นว่าการเปิดรับสื่อของบุคคลใดนั้นขึ้นอยู่กับพื้นฐานด้านต่างๆของบุคคลนั้นๆ ที่จะมีส่วนทำให้บุคคลนั้นพร้อมที่จะเข้ามาใช้สื่อใหม่ หรือช่องทางใหม่ๆหรือนวัตกรรมใหม่ๆ ที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน เช่นเดียวกับการเปิดรับสื่อทางการเมือง บุคคลนั้นๆ ก็จะต้องมีฐานความรู้ ความคิดเกี่ยวกับเรื่องของการเมืองเป็นฐานเดิมอยู่แล้วจึงส่งผลทำให้บุคคลนั้นพร้อมที่จะเข้ามาใช้สื่อใหม่ เพื่อใช้งานด้านการเมืองเช่นกัน และนักศึกษาคณะสังคมศาสตร์ สาขาวิชาทางสังคมศาสตร์ก็เป็นกลุ่มนักศึกษาที่มีพื้นฐานในด้านการเมืองเป็นพื้นฐานอยู่แล้ว และยังได้รับการเรียนรู้ทางการเมืองในระดับหนึ่งคือ ทางหน่วยเพื่อน สถาบันการศึกษา (คณะ สาขาวิชา) หรือสื่อบุคคล (อาจารย์) เหล่านี้ล้วนแต่เป็นพื้นฐานในการที่จะทำให้นักศึกษาทางคณะสังคมศาสตร์มีการเปิดรับสื่อทางการเมืองจากช่องทางการสื่อสารทางอินเทอร์เน็ตมากกว่าคณะและสาขาวิชาอื่นๆ ดังนั้นทางสถาบันการศึกษา ตลอดจนรัฐบาล

จะต้องเร่งให้ความรู้พื้นฐานกับนักศึกษาในกลุ่มคณะและสาขาวิชาอื่นๆก่อนเป็นอันดับแรก เพื่อจะ
เป็นฐานในการสร้างการเรียนรู้ทางการเมืองให้กับเยาวชนของชาติต่อไป

และสุดท้ายในสมมุติฐานย่อยข้อที่ 3 ในเรื่องความคิดเห็นต่อการใช้งานอินเทอร์เน็ตในการ
เป็นช่องทางการเรียนรู้ทางการเมือง โดยได้ศึกษาทั้งผู้รับสาร (นักศึกษา) และผู้ส่งสาร (ผู้ให้บริการ
เว็บไซต์) ผลปรากฏว่า นักศึกษาเห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตนั้นเป็นแหล่งข้อมูลที่สำคัญในปัจจุบันที่
สามารถเข้ามาสืบค้นเรื่องต่างๆได้รวมทั้งยังเป็นช่องที่จะมีปฏิสัมพันธ์แบบ 2 ทางได้ด้วย ซึ่งการที่
สื่ออินเทอร์เน็ตมีนวัตกรรมที่ล้ำยุค ทันสมัย ทำให้เป็นการดึงดูดความสนใจได้เป็นอย่างดี และนัก
ศึกษาคาดว่าอินเทอร์เน็ตสามารถที่จะกลายเป็นช่องทางหนึ่งในการเรียนรู้ทางการเมืองในปัจจุบัน
ได้ สำหรับผู้ให้บริการเว็บไซต์ เห็นว่าอินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่ช่วยให้บุคคลทั่วไป นักศึกษาเข้าถึงการ
เมืองมากขึ้นทั้งด้านข่าวสาร ข้อมูลพรรคการเมือง ข้อมูลของนักการเมืองและการแสดงออกซึ่ง
ความคิดเห็นทางการเมืองอย่างอิสระและการเป็นสื่อที่ให้บริการอย่างรวดเร็วระหว่างผู้รับสื่อกับสื่อ
(ข่าวสาร)ทำให้เสมือนเป็นการมีปฏิสัมพันธ์ที่อยู่ต่อหน้ากัน แต่ก็มีข้อเสียตรงที่การให้บริการเกี่ยว
กับเรื่องการเมืองในประเทศไทยยังมีน้อย และยังไม่มีการใช้งานในส่วนของการมีส่วนร่วมทางการเมือง
โดยผ่านทางช่องทางอินเทอร์เน็ตมากนัก

แต่ในทัศนคติของผู้วิจัยเองนั้น เห็นว่าสื่ออินเทอร์เน็ตกำลังค่อยๆเดิน ดังจะเห็นได้จากใน
ปัจจุบันนี้ ทุกอย่างอินเทอร์เน็ตจะเข้ามามีส่วนในกิจกรรมต่างๆด้วยทั้งสิ้นไม่ว่าจะเป็นในด้าน
ความรู้ ความบันเทิง และการสื่อสาร โดยเฉพาะในยุคของนายกรัฐมนตรี พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร
ที่กำลังนำเอาสื่ออินเทอร์เน็ต และคอมพิวเตอร์เข้ามาใช้ในงานการเมืองการปกครองของประเทศ
ไทยไม่ว่าจะเป็นการประชุมออนไลน์ การจัดให้มีอินเทอร์เน็ตตำบล เหล่านี้ล้วนเป็นนิมิตหมายอัน
ดีที่จะเป็นการแสดงศักยภาพของสื่อที่ทันสมัยอย่างอินเทอร์เน็ตอย่างเต็มที่

จากที่กล่าวมาทั้งหมด สามารถที่จะสรุปว่าการที่สังคมไทยและการเมืองไทยจะพัฒนาไป
ข้างหน้าได้นั้น จะต้องมีการมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ สองส่วนคือ หนึ่งในเรื่องความพร้อมของตัว
บุคคล ที่จะต้องมีความรู้ ความคิด และอีกส่วนหนึ่งคือความพร้อมของข้อมูลข่าวสาร ซึ่งไม่มีใคร
ปฏิเสธว่าโลกเราทุกวันนี้ กำลังก้าวสู่ยุคของข้อมูลข่าวสารซึ่งเป็นการปฏิวัติสังคมโลกอีกครั้งหนึ่ง
จากครั้งล่าสุดที่เราได้ปฏิบัติตัวเองจากสังคมเกษตรกรรม สู่สังคมอุตสาหกรรม และสิ่งหนึ่งที่เราจะ
พบทุกครั้งระหว่างการปฏิบัติ หรือปรับเปลี่ยนสิ่งใดๆ คือ ความพร้อม ซึ่งในการปฏิวัติครั้งนี้ก็เช่น
เดียวกัน เพราะแต่ละประเทศย่อมมีความพร้อมที่จะปรับตัว เข้าสู่สังคมข่าวสารได้ไม่เท่าเทียมกัน
โดยดัชนีวัดความพร้อมของแต่ละประเทศในการก้าวสู่สังคมข่าวสารข้อมูล หรือ Information
Society Index เพื่อทำนายแนวโน้มของแต่ละประเทศโดยความร่วมมือของสถาบัน WorldTime

และ International Data Corporation (IDC) ซึ่งมีองค์ประกอบดังนี้ (หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ , 22 พ.ค. 2542 , หน้า 5)

องค์ประกอบแรก คือ เครื่องคอมพิวเตอร์ โดยเฉพาะคอมพิวเตอร์ที่ใช้ในแวดวงการศึกษา หน่วยราชการ และคอมพิวเตอร์ประจำบ้านรวมถึงคอมพิวเตอร์ที่เชื่อมระบบเครือข่าย

องค์ประกอบที่ 2 คือ ความแพร่หลายในการรับสื่อต่างๆของประชาชน เช่น คอมพิวเตอร์ เองก็ไม่สามารถทำงานได้ด้วยตัวเอง แต่ทำหน้าที่เป็นเพียงสื่อในการรับ-ส่ง และประมวลผลข้อมูล ชนิดหนึ่งเท่านั้น การไหลเวียนของข้อมูลจึงเกิดความพร้อมในจุดนี้คือใช้วัดกันที่ความแพร่หลาย ของค่าใช้จ่ายบริการด้วยว่าถูกหรือแพงเพียงใด นอกจากนั้นยังรวมถึงอุปกรณ์รับข้อมูลข่าวสารอื่นๆ ด้วย

องค์ประกอบที่ 3 ได้แก่ สื่อในการรับข้อมูลที่กำลังก้าวหน้าที่สุดในปัจจุบันคือ อินเทอร์เน็ต โดยจะพิจารณาว่ามีการใช้งานแพร่หลายเพียงใด ในภาคธุรกิจ การศึกษา หรือการใช้งานประจำ บ้าน มีการใช้งานมากน้อยเพียงใด

องค์ประกอบสุดท้าย เป็นเรื่องของสังคม โดยจะพิจารณาที่ความรับผิดชอบต่อสังคมของ ประชาชนส่วนใหญ่ซึ่งมีเครื่องบ่งชี้ เช่น ปริมาณการอ่านหนังสือพิมพ์ ที่จะสะท้อนการรับรู้ปัญหา ของสังคม และเสถียรภาพของสื่อมวลชน นอกจากนี้ก็คือความพร้อมของสถานศึกษา และระบบการ ศึกษาที่เป็นส่วนสำคัญ และจำเป็นสำหรับสังคมสมัยใหม่

และในปัจจุบันได้มีการนำนวัตกรรมทางอินเทอร์เน็ตเข้ามามีใช้กับการศึกษาในประเทศไทย แล้ว จากข้อมูลของเว็บไซต์ www.testbyonline.com ได้มีการเปิดตัว “IMPROVE GRADE” ซึ่งเป็น สื่อการเรียนแนวใหม่ โดยเป็นการผสมผสานระหว่างสื่อหนังสือกับการทดสอบผ่านทาง อินเทอร์เน็ต มุ่งยกระดับการท่องจำของเด็กไทยให้ใช้เวลาน้อยที่สุด และได้ประโยชน์ที่สุด โดย คาดว่าจะช่วยให้เด็กหันมาสนใจการเรียนมากขึ้น (www.testbyonline.com , 22 พ.ค. 2544)

ซึ่งกิจกรรมดังกล่าวเป็นการจัดการให้บริการในรูปของ “อีเลิร์นนิ่ง” (E-Learning) หรือการ เรียนการสอนผ่านอินเทอร์เน็ต ซึ่งอาจไม่สามารถสอนได้ทุกอย่างแต่เป็นสื่อที่ทำให้ผู้เรียนและผู้ สอนใกล้ชิดกันมากขึ้น เป็นการสอนผสมผสานระหว่างสื่อการเรียนการสอนแบบเก่ากับสื่อ อินเทอร์เน็ต ซึ่งถือเป็นอีกทางหนึ่งที่ทำให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องเทคโนโลยีอีกด้วย เพราะปัจจุบันเด็ก ไทยใช้คอมพิวเตอร์เป็นเพราะเล่นเกม แต่ใช้อินเทอร์เน็ตไม่เป็น อินเทอร์เน็ตจะเป็นตัวกระตุ้นให้ เด็กหันมาสนใจการเรียนมากขึ้น

และอีกกรณีคือการใช้สื่ออินเทอร์เน็ตเข้ามาเกี่ยวข้องกับกระบวนกรพิจารณา ในชั้นศาลของผู้ต้องหาของศาลจังหวัดตาก จากบทความของหนังสือพิมพ์นอร์เทิร์นไทม์ (2544:10) ในรายงานพิเศษ “การฝากขังระยะไกลผ่านทางจอภาพด้วยระบบดิจิทัล” โดยศาลจังหวัดตากได้ทำ

การฝากขังผู้ต้องหาผ่านทางจอภาพด้วยระบบดิจิตอล (Digital Video Conference) ซึ่งได้นำแนวคิดนี้มาจากศาลจังหวัดเชียงใหม่เมื่อปี พ.ศ.2542 เพื่อป้องกันความเสี่ยงในเรื่องของความปลอดภัยในการขนย้ายผู้ต้องหาออกมานอกเรือนจำ แต่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการติดตั้งจำนวนสูงจึงไม่มีใครนำระบบนี้มาใช้ แต่ศาลจังหวัดตากได้พัฒนาระบบนี้ใหม่โดยใช้ระบบอินเทอร์เน็ตแทนการเดินทาง และใช้โปรแกรม NetMeeting มาใช้ร่วมผ่านทางจอภาพ ปรากฏว่าได้ผลเป็นที่น่าพอใจ ซึ่งสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายในการติดตั้งเป็นจำนวนมาก และศาลจังหวัดตากยังได้พัฒนาระบบดังกล่าวมาใช้ในการประชุมระยะไกลผ่านทางจอภาพ ร่วมกับศาลจังหวัดนครราชสีมาแผนกคดีเยาวชนและครอบครัว อีกด้วย และนอกจากนี้ศาลจังหวัดตากยังพร้อมที่จะทำการสืบพยานประเด็นระยะทางไกลผ่านทางจอภาพ กับศาลที่ใช้ระบบ Digital Video Conference ได้ทันที หากมีกฎหมายออกมารับรองซึ่งจะทำให้เกิดประโยชน์แก่ทุกฝ่าย ไม่ว่าจะเป็นศาล คู่ความ ทนายความ และพยาน โดยเฉพาะทำให้คดีได้รับการพิจารณาให้เสร็จสิ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ซึ่งสิ่งต่างๆเหล่านี้ผู้วิจัยเห็นว่าระบบอินเทอร์เน็ตจะเข้ามามีบทบาทสำคัญต่อชีวิตประจำวันของเราอย่างมาก และอยากจะขอให้ทางผู้ที่เกี่ยวข้องเร่งจัดเตรียมความพร้อมสู่ยุคสังคมข่าวสารอย่างเร่งด่วนเพื่อประเทศไทย สังคมไทย และการเมืองไทยจะได้พัฒนาต่อไปในอนาคต

5.5 ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยเรื่อง การเรียนรู้ทางการเมืองของนักศึกษาสายสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทางอินเทอร์เน็ต ในครั้งนี้ นอกจากทราบถึงประสิทธิภาพของการให้การเรียนรู้ทางการเมือง และบทบาททางการเมืองของสื่ออินเทอร์เน็ตแล้ว ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการสื่ออินเทอร์เน็ตดังนี้คือ

1. สื่ออินเทอร์เน็ตเป็นสื่อที่มีประสิทธิภาพสูงในการให้ข่าวสารแก่ผู้ใช้งาน ซึ่งหากได้มีการพัฒนาสื่ออินเทอร์เน็ตให้เป็นที่แพร่หลาย และมีการให้ความรู้เกี่ยวกับการเข้ามาใช้งานสื่ออินเทอร์เน็ตแล้ว ทั้งผู้ใช้งานและผู้ให้บริการจะได้รับประโยชน์สูงสุดจากการใช้สื่ออินเทอร์เน็ต
2. ผู้ให้บริการเว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการให้ความรู้ ข่าวสารการเมืองควรมีการประชาสัมพันธ์เว็บไซต์ของตนเองเพื่อให้ได้มีผู้เข้ามามีปฏิสัมพันธ์ในระดับสูงขึ้น ซึ่งจะเป็นประโยชน์อย่างมากในด้านการพัฒนาการเมืองของผู้เข้ามาใช้ส่วนหนึ่ง และประเทศส่วนหนึ่งด้วย
3. การพัฒนาช่องทางที่ทันสมัยในสังคมข่าวสารในปัจจุบัน ต้องมีการเตรียมความพร้อม ไม่ว่าจะเป็นเครื่องมือ ช่องทาง โดยเฉพาะบุคคลากรที่พร้อมจะเข้ามาใช้งานช่องทางนั้นๆ ซึ่งใน

ปัจจุบันช่องทางอินเทอร์เน็ตได้เข้ามาแทรกอยู่ในทุกๆ ญขงชีวิตประจำวันของเราแล้ว เราควรเตรียมความพร้อมที่จะเข้ามาใช้สื่ออินเทอร์เน็ตด้วย โดยอาจเป็นการเปิดหลักสูตรการเรียนการสอนเกี่ยวกับการใช้สื่อ เป็นต้น

4. ผู้ที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะรัฐบาลควรให้การพัฒนาบทบาทของช่องทางสื่ออินเทอร์เน็ตในการเป็นช่องทางเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองให้แพร่หลายมากขึ้น เพราะนั่นจะเป็นการพัฒนาบุคคลกรให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงในอนาคตด้วย และยังเป็นวิธีการในการพัฒนาประชาธิปไตยให้กับประเทศไทยอีกด้วย เนื่องจากว่าช่องทางอินเทอร์เน็ตจะทำให้รัฐบาลกับประชาชนมีปฏิสัมพันธ์แบบสองทางต่อกันได้ตลอดเวลา หากมีข้อร้องเรียน ข้อเสนอแนะ ก็สามารถป้อนความต้องการนั้นถึงรัฐบาลได้โดยตรงได้เลย และรัฐบาลเองก็สามารถรับรู้และนำความต้องการดังกล่าวไปกำหนดนโยบาย พัฒนาประเทศต่อไป